

Mendelova univerzita v Brně
Agronomická fakulta
Ústav krajinné a aplikované ekologie

Fenomén druhého bydlení v mikroregionu Konicka

Diplomová práce

Vedoucí práce:

doc. RNDr. Antonín Vaishar, CSc.

Vypracovala:

Bc. Marie Venerová

Brno 2016

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem práci: Fenomén druhého bydlení v mikroregionu Konicka vypracoval/a samostatně a veškeré použité prameny a informace uvádím v seznamu použité literatury. Souhlasím, aby moje práce byla zveřejněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů a v souladu s platnou *Směrnicí o zveřejňování vysokoškolských závěrečných prací*.

Jsem si vědom/a, že se na moji práci vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, a že Mendelova univerzita v Brně má právo na uzavření licenční smlouvy a užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona.

Dále se zavazuji, že před sepsáním licenční smlouvy o využití díla jinou osobou (subjektem) si vyžádám písemné stanovisko univerzity, že předmětná licenční smlouva není v rozporu s oprávněnými zájmy univerzity, a zavazuji se uhradit případný příspěvek na úhradu nákladů spojených se vznikem díla, a to až do jejich skutečné výše.

V Brně dne:.....

.....
podpis

PODĚKOVÁNÍ

Na tomto místě bych chtěla poděkovat všem, kteří mi byli nápomocni při vzniku bakalářské práce. Děkuji doc. RNDr. Antonínu Vaisharovi, CSc. za vedení, připomínky i podporu. Děkuji také starostům a starostkám obcí Rakůvka, Polomí, Suchdol, Hačky, Skřípov, Hvozd, Raková u Konice, Březsko, Ludmírov a chalupářům z těchto i jiných obcí za vyplnění dotazníku, bez něhož by tato práce neměla vypovídací hodnotu. Firmě GAREP děkuji za vstřícné a rychlé poskytnutí nedostupné literatury. Děkuji především svým blízkým za trpělivost a podporu.

ABSTRAKT

Práce se zabývá fenoménem druhého bydlení v mikroregionu Konicka v kontextu rozvoje venkova. Cílem práce je charakterizovat druhé bydlení jak v českém, tak ve světovém měřítku a vyhodnotit jeho vliv na obce na Konicku. Pro analýzu současného stavu je použit terénní průzkum uskutečněný během zimy a jara 2016. Výsledkem je soubor informací o vlivu chataření a chalupaření na ekonomickou, sociální a environmentální stabilitu území. Diplomová práce v závěru diskutuje problematiku druhého bydlení v souvislosti se zachováním rázu vesnice a porovnává vztahy mezi venkovem a rekreanty na příkladu několika případových studií. Z průzkumu vyplývá, že druhé bydlení se zde dá částečně charakterizovat jako jeden ze stupňů amenitní migrace a především chalupáři mohou přispět k rozvoji obcí tohoto mikroregionu.

Klíčová slova: chataření, chalupaření, rekreace, rozvoj venkova, Konicko

ABSTRACT

This diploma thesis analyzes the phenomenon of second homes in Konice micro-region in the context of rural development. Firstly, its goal is to characterize second homes in Czech Republic, on a global scale worldwide and to evaluate the influence of this phenomenon on villages of Konicko. For an analysis of the current state, field research was carried out during winter and spring of 2016. The outcome of this research describes the influence of second housing on the economic, social and environmental stability of the studied area. Lastly, this diploma thesis discusses the topic of second homes and its connection to the maintenance of traditional rural character of studied villages. Furthermore, it compares the relationships of second home users to their respective villages in several case studies. The results of the research show that second homes can be characterized as being one of the levels of amenity migration and that mainly cottagers could help with the development of villages in this micro-region.

Key words: cabin dwelling, cottaging, recreation, rural development, Konicko

Obsah

1 ÚVOD	6
2 CÍL PRÁCE	7
3 LITERÁRNÍ PŘEHLED	8
3.1 Pojem druhé bydlení	8
3.2 Amenitní migrace	9
3.3 Druhé bydlení ve světě	10
3.4 Historie druhého bydlení v České republice	13
3.5 Evidence	17
3.6 Charakteristika rekreatantů	17
3.7 Periferie	18
3.8 Přínosy druhého bydlení	19
3.9 Negativní rysy	21
4 CHARAKTERISTIKA MIKROREGIONU KONICKO	23
4.1 Základní informace	23
4.2 Přírodní podmínky	26
4.2.1 Podnebí	26
4.2.2 Geologická stavba území	26
4.2.3 Půdní vlastnosti	26
4.2.4 Reliéf	26
4.2.5 Hydrologické charakteristiky	27
4.2.6 Vegetace a živočišstvo	27
4.2.7 Chráněná území	27
4.3 Doprava	28
4.4 Hospodářství	29
4.5 Školství	30
4.6 Cestovní ruch	30
4.6.1 Zajímavá místa	31
4.7 Demografický vývoj	32
4.8 Stav bytového a domovního fondu	37
5 METODIKA	40
6 VÝSLEDKY	43
6.1 Údaje od starostů	43
6.1.1 Březsko	43
6.1.2 Hačky	43
6.1.3 Hvozd	44
6.1.4 Ludmírov	44
6.1.5 Polomí	44
6.1.6 Raková u Konice	44
6.1.7 Rakůvka	45
6.1.8 Skřípov	45
6.1.9 Suchdol	45
6.2 Údaje od chatařů a chalupářů	48
7 DISKUZE	60
8 ZÁVĚR	64
9 POUŽITÁ LITERATURA	65
10 SEZNAM OBRÁZKŮ	71
11 SEZNAM TABULEK	72
12 SEZNAM ZKRATEK	72
13 PŘÍLOHY	73

1 ÚVOD

Na území České republiky se nacházejí oblasti, které se pro svou vzdálenost od regionálních center dají nazvat periferními. Jejich odlehlost a přírodní krajina lákají už po desetiletí obyvatele měst k individuální rekreaci v chatách a chalupách. Určitým způsobem se tak přirozeně kompenzuje úbytek obyvatelstva a alespoň o víkendech tyto odlehle vesnice ožívají. Chalupáři využívají domovní fond, který v těchto obcích často zůstal po odsunutém německém obyvatelstvu, i po těch českých občanech, kteří se přestěhovali do ekonomicky stabilnějších a výhodnějších míst. Chalupy jsou mnohdy zrekonstruovány nebo udržovány v původním venkovském stylu, protože tito rekreatanti netouží po modernosti a výtvarných technologického pokroku tolik, jako venkovské obyvatelstvo. Fenomén druhého bydlení tak pomáhá udržovat tradiční venkovský ráz a architekturu na vesnicích.

Tato diplomová práce se zabývá charakteristikou druhého bydlení v mikroregionu Konicka. Autorka z této lokality pochází, některé údaje tedy budou výsledkem dlouholetého pozorování a osobních zkušeností s chataři a chalupáři. Nezanedbatelným zdrojem dat bude v práci terénní průzkum, který proběhl především mezi chalupáři v Runářově, Klužínce, Polomí, Rakůvce a dalších obcích mikroregionu.

První část práce bude věnována literární rešerši z oblasti druhého bydlení a pozici tohoto fenoménu v cestovním ruchu a rozvoji venkova. Byla prostudována velká část zahraniční (anglicky psané) i české literatury na toto téma, ale v práci byly zahrnuty jen údaje, které jsou pro charakteristiku druhého bydlení nejdůležitější. Zahraniční literatura se zabývá především socioekonomickou stránkou tohoto tématu a vzhledem k odlišnému historickému vývoji fenoménu druhého bydlení v České republice jsou data ze zahraničních průzkumů často pro naše poměry irelevantní. Většina literatury na téma druhého bydlení pracuje s terénními průzkumy z určitých lokalit. V diskuzi budou tedy porovnány výsledky několika těchto průzkumů a výsledky průzkumu, který proběhl v mikroregionu Konicka.

2 CÍL PRÁCE

Cílem práce je posoudit vliv druhého bydlení na stabilitu a případný rozvoj mikroregionu Konicka. Konicko se nachází na takzvané vnitřní periférii, kde je druhé bydlení kvůli historickým a socioekonomickým poměrům poměrně zásadní součástí sídelní struktury. Práce bude založena na studiu literatury s tématem druhého bydlení, periferních oblastí, rozvoje venkova a venkovského cestovního ruchu. Velkou část práce představuje charakteristika mikroregionu Konicka. Kapitola vystihuje atributy mikroregionu, které určují jeho perifernost či marginalitu. Jsou zdůrazněny ty údaje o území, které mají největší vliv na jeho atraktivitu pro druhé bydlení.

Pro praktickou část diplomové práce je zdrojem dat dotazník, který byl distribuován starostům obcí a následující terénní průzkum mezi rekreaty ve vybraných obcích. Tento průzkum byl uskutečněn formou tištěných dotazníků distribuovaných do schránek, internetového dotazníku distribuovaného na sociálních sítích a polostrukturovaného rozhovoru prováděného autorkou osobně. Otázky se zaměřují na vztah k obci, společenské vztahy, podporu místní ekonomiky a plány rekreatů do budoucna. Tato data jsou potom vyhodnocena. Získané výsledky jsou v diskuzi konfrontovány s výsledky obdobných průzkumů jak v České republice, tak v zahraničí. V poslední kapitole práce budou vyvozeny závěry o přínosu druhého bydlení pro mikroregion a jeho možném dalším směřování.

3 LITERÁRNÍ PŘEHLED

3.1 Pojem druhé bydlení

Na úvod je třeba přiblížit význam pojmu, který v sobě v našich podmínkách zahrnuje fenomén chataření a chalupaření, tedy druhé bydlení. Mnozí autoři tento pojem charakterizují různě.

Dana Fialová (in Bičík 2001) uvádí, že pojem druhé bydlení se u nás ujal z anglického výrazu „second home“, což je objekt, který je přechodným bydlištěm vlastníka či uživatele, který má trvalé bydliště v jiném místě a využívá objekt k rekreačním účelům. Tento pojem bývá často chápán jako synonymum pro rekreační objekt. Zdůrazňováno je umístění objektu na venkově. Druhé bydlení ale nemá být chápáno pouze jako objekt, ale také jako společenský jev, který ovlivňuje nejen životní styl obyvatelstva, ale i krajinu. Tento jev může být chápán jako součást sídelního systému, nebo jako forma cestovního ruchu.

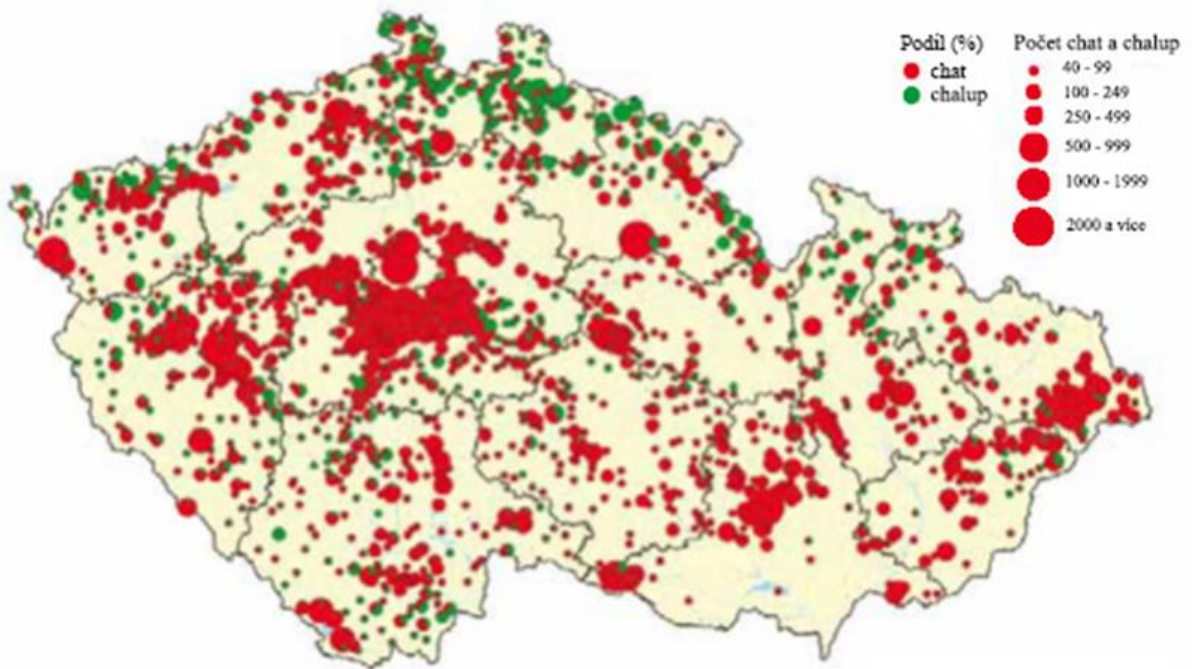
Většina definic má dva společné jmenovatele, jsou jimi příležitostný a sekundární charakter obydlí. Coppock (1977) cit. podle McIntira (2006) uvádí, že druhé bydlení je nemovitost vlastněná, nebo dlouhodobě pronajatá jako občasná rezidence domácnosti, která obvykle přebývá jinde.

Charakteristickým pro druhé bydlení je, že je umístěno v přírodně zajímavých lokalitách, jako jsou hory, okolí jezera či řeky. Ve větším měřítku (USA, Švédsko) je klíčovou atrakcí také klima. To znamená, že lidé jezdí buď do oblastí s teplejším klimatem, nebo naopak v zimě tam, kde je dostatek sněhu (McIntire 2006).

Objekty druhého bydlení se dělí na rekreační chalupy - stavby, které původně sloužily k trvalému bydlení - a chaty a rekreační domky, stavěné primárně pro rekreační funkci (Fialová 2001).

Co se týče rozmístění chat a chalup v České republice, jsou téměř v každé vesnici, ale vyšší koncentrace je v okolí měst a v okolí přírodně zajímavých míst jako jsou vodní toky či plochy a výše položené oblasti. Zhruba tři čtvrtiny celkového objemu druhého bydlení se nachází v obcích do 2000 obyvatel (Fialová, Vágner 2005). Fenoménem na Evropském kontinentě jsou zahrádkářské kolonie poblíž měst.

Chaty a chalupy představují zhruba 70 % lůžkové kapacity cestovního ruchu České republiky, 20 % z celkového počtu obydlí na území České republiky zabírají chaty a chalupy (Vystoupil a kol. 2010).

Obr. 1 Druhé bydlení v ČR 1991, zdroj: Vystoupil a kol. 2010, vlastní úprava

3.2 Amenitní migrace

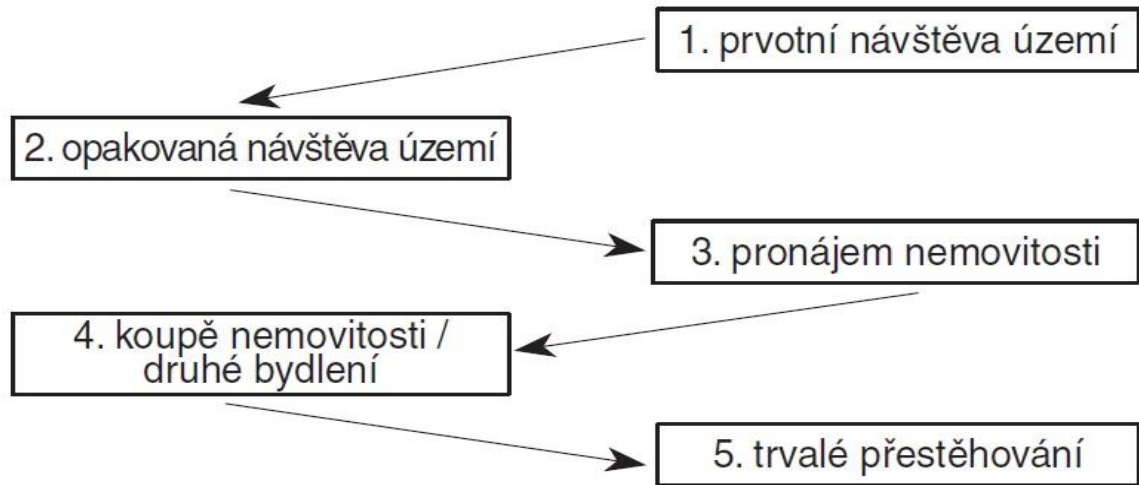
Souvislost s druhým bydlením má i pojem „amenitní migrace“. Tento pojem nemá přímo český ekvivalent, ale dá se přeložit jako „požitková migrace“.

„Amenitní migrace je definována jako trvalý přesun obyvatel za lepším životním prostředím, který je nejčastěji přesunem lidí z městské ho do venkovského prostředí.“
(Loquenz 2013)

Tento termín byl poprvé použit Mossem (1987), který popisoval fenomén stěhování důchodců ze Skandinávie či Velké Británie do jižní Francie a Španělska. U nás se lidé v tomto kontextu stěhují především na jihozápad republiky. Druhé bydlení je potom obvykle jedna z vývojových fází amenitní migrace.

Jedním z předpokladů v této teorii je, že návštěvník má prvotní kontakt s územím přes nějakou formu krátkodobého turismu. Pokud se mu v lokalitě zalíbí, navštěvuje ji opakovaně. Když se naskytne příležitost, zakoupí si zde rekreační objekt. Časem se tato chata či chalupa může stát trvalým bydlištěm. Tento vývoj znázorňuje následující graf.

Vývojové fáze amenitní migrace

Obr. 2 Amenitní migrace, zdroj: Steward 2002

3.3 Druhé bydlení ve světě

Kořeny filozofie druhého bydlení pocházejí už z dob římských vil. I později v historii byly častým úkazem letní paláce nejbohatších vrstev obyvatelstva. Tradice dnešní individuální rekreace začala až v 19. století, kdy světová buržoazie začala dělit svůj čas na „zimní pracovní a letní přirozený, autentický rekreační“ (McIntire 2006). Přispěla tomu průmyslová revoluce a urbanizace, kdy se městské životní prostředí zhoršovalo a ti, kteří si to mohli dovolit, se proto při každé příležitosti uchýlovali na letní sídla. Ta se vyskytovala buď v okolí měst, lázeňských oblastech, nebo na pobřeží. V období mezi světovými válkami se tento jev ve světě dostává i k rodinám s mírně nižšími příjmy. Zejména rodiny venkovského původu chtějí trávit levnější dovolené na venkově. V této době se druhé bydlení rozmáhá ve Francii, Rakousku, Skandinávii, USA a Kanadě (Vágner, Fialová 2011).

Coppock (1977) udává, že obzvláště ve Skandinávii a Jižní Evropě začalo ve 20. století docházet k demokratizaci druhého bydlení, když se venkovské rodiny stěhovaly do měst, ale ponechávaly si své domy na venkově.

Sedmdesátá a osmdesátá léta jsou celosvětově nejbouřlivější v rozvoji druhého bydlení. Rodiny ukládají do objektů individuální rekreace své úspory a mnohem častěji si mohou dovolit osobní automobil. Zvyšuje se tedy i vzdálenost chat a chalup od

trvalého bydliště. Druhé bydlení se kromě evropského kontinentu a Severní Ameriky rozmáhá i v Austrálii a na Novém Zélandě (Vágner, Fialová 2011).

Mezi formy turismu se druhé bydlení začalo poprvé zařazovat až po roce 1986, kdy se o něm v tomto kontextu zmínil Jaakson.

Údaje o počtech druhého bydlení ve světě se špatně srovnávají, protože každý stát pro něj má jiné definice a metody sčítání se též mohou lišit. Kultura druhého bydlení je hojně rozšířená v evropských severských zemích, které mají celosvětově největší podíl chat na počet domácností. Velké počty rekreačních objektů mají také Francie a Španělsko, zde se na vysokých číslech částečně podílejí zahraniční vlastníci z méně klimaticky příznivých částí Evropy (Britové, Švédové).

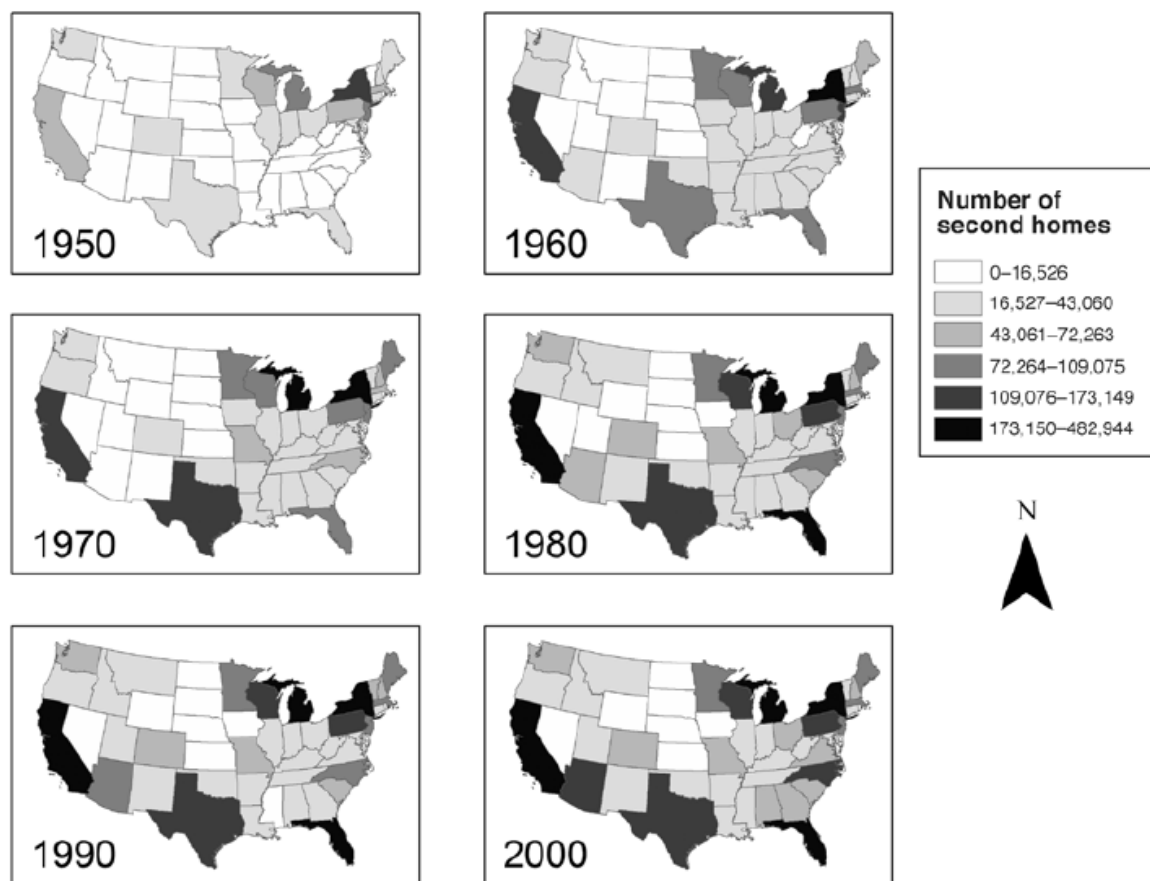
Tab. 1 Přibližné počty objektů druhého bydlení ve světě, zdroj: Vágner, Fialová 2011

Stát	Počet ODB	Hustota ODB/km ²	Intenzita ODB/1000 obyv.
USA	4 500 000	0,5	15,6
Francie	2 700 000	5,0	45,8
Španělsko	2 000 000	4,0	50,8
Švédsko	680 000 ¹	1,5	75,0
Finsko	475 000 ¹	1,4	90,0
Norsko	411 000 ¹	1,3	89,0
Česko	396 000	5,0	38,4
Švýcarsko	250 000	6,1	36,8
Dánsko	208 000 ¹	4,8	38,0
Velká Británie	200 000	0,8	3,5
Slovensko	88 000	1,9	16,6

Data ze sčítání roku 2000 uvádějí, že v USA zaujímalo toho roku druhé bydlení 3,1 % z celkového počtu obytných domů. Podle CML Research (2000) vlastnily 2 % britských domácností objekty druhého bydlení. V USA je to ve stejný rok 6 % a ve Švédsku až 14 %. Švédská statistika SCB udává, že od 80. let uvádí 51 - 57 % populace přístup k druhému bydlení. Celých 33 % švédské populace ve věku 65 - 74 let strávilo v roce 2004 mezi 9 až 52 týdny v rekreačním objektu, u mladšího obyvatelstva to ale bylo pouze kolem 3 % (Sandell in McIntire 2006).

Carroll (2002), cit. podle McIntira (2006) udává, že jedním z motivů pro častější pořizování druhého bydlení v USA po 11. září 2001 v odlehlejších oblastech je hrozba teroristických útoků.

Poslední Průzkum anglického bytového fondu v letech 2007 - 2008 ukázal, že 272 000 anglických domácností má druhé bydlení v Anglii, 32 000 ve Walesu a Skotsku a 270 000 mimo Velkou Británii (DCLG 2008 cit. podle Gallenta).

Obr. 3 Počty objektů druhého bydlení ve státech USA 1950 - 2000, zdroj: McIntire 2006

Norsko datuje hnutí druhého bydlení až 150 let zpět do historie. Různé chatrče v lesích, určené pro přebývání při těžbě dřeva a jiných přírodních zdrojů, byly transformovány na rekreační chaty. V roce 2001 se počet objektů druhého bydlení v Norsku pohyboval kolem 350 000. Roční přírůstek je zhruba 5000 objektů. Tento počet v přepočtu jako 1 rekreační objekt na 10 obyvatel. Horské regiony jižního Norska jsou zaplavovány výstavbou nových objektů druhého bydlení (McIntire 2006).

V těchto severských zemích je hlavním motivem této oblíbenosti chataření to, že každá rodina si chce relativně krátké léto užít v co nejlepším prostředí, v přírodě, ve stínu stromů, u jezera.

Obr. 4 Typická norská rekreační lokalita, zdroj: McIntire 2006

Odhaduje se, že každá třetí finská domácnost vlastní chatu a mnoho dalších má k nějaké přístup přes příbuzenstvo. Finská statistika (2003) udává, že se v udaném roce ve Finsku nacházelo 461 000 letních chat. Finsko má 5,1 milionu obyvatel, takže druhé bydlení vlastnila každá čtvrtá domácnost. Podle statistik Evropské unie má Finsko nejvyšší podíl vlastníků druhého bydlení v Evropě. Přes 26 % Finů má přístup k druhému bydlení. V této zemi je centrální částí chataření tradice finské sauny a také to, že chata by měla být v izolovaném venkovském prostředí, ne ve vesnici (McIntire 2006).

3.4 Historie druhého bydlení v České republice

Stejně jako ve světě se dá za počátky druhého bydlení v ČR označit již využívání zámečků a letohrádků českou šlechtou. Vyskytovaly se zde i různé lovecké chaty, mnohdy dokonce se služebnictvem. Na pražských svazích byly obvyklým jevem takzvané viniční domky. V posledních 200 letech se k rekreaci využívaly také původní salaše a boudy v horách. V českých zemích bylo zejména pro vyšší vrstvy obyvatelstva rozšířené lázeňství (Vágner in Bičík 2001).

Jedním z prvních impulzů přiblížení druhého bydlení nižším sociálním vrstvám byly skautské a trampské kolonie z 20. let 20. století. Tyto kolonie byly lokalizovány

hlavně v přírodně zajímavých lokalitách, v údolích řek s dobrou dostupností vlakem. Impulzem pro jejich rozvoj byla ekonomická krize ovlivňující především mladé lidi. Chatové osady také často zakládali legionáři, kteří měli hlubší vztah k přírodě. V Olomouckém kraji ve 30. letech nahradily převážně stanové osady dřevěné chaty, kde se začaly rekreovat celé rodiny. Po roce 1948 bylo skautské hnutí potlačeno komunistickým režimem (Ptáček 2002).

Obr. 5 Skautské chaty ve 30. letech v okrese Olomouc, zdroj: Ptáček 2002

Chatové osady v okolí Prahy začaly vznikat už během 20. let 20. století. V roce 1930 bylo na území České republiky evidováno pouze 23 000 objektů druhého bydlení. Do tohoto počtu ale byly zařazeny i honosnější domy a vily (Vágner in Bičík 2001).

Do 50. let byla typickým a nejrozšířenějším druhem rekreačního stavení svépomocně postavená chata. To se změnilo po odsunu německého obyvatelstva z oblastí Sudet, kde se opuštěná stavení začala využívat jako chalupy k druhému bydlení. Menší obce v horských a podhorských oblastech trpěly vylidňováním i z jiných, převážně ekonomických důvodů a zdejší chalupy byly často vyčleněny z bytových fondů a poté využívány k rekreaci. Nejen rekreační chalupy, ale i chaty se začaly objevovat stále dál od větších měst, například na Kokořínsku či v Jeseníkách. Režim nepřál dříve velmi rozšířenému a oblíbenému skautingu a trampingu a začala se objevovat kolektivní odborářská a svazácká rekreace (Bičík 2001).

Chalupaření začali v 60. letech holdovat především příslušníci uměleckých a intelektuálních kruhů (Fialová, Vágner 2005). Byla to také jedna z velmi mála možností jak v této době investovat úspory (Vágner in Bičík 2001).

Rozvoji individuální rekreace na venkově v tomto období napomohlo i zkrácení pracovní doby, delší dovolené, rozvoj automobilové dopravy a v neposlední řadě zhoršené životní prostředí ve městech. Koncem 60. let byly uzákoněny volné soboty a

dopravní obslužnosti napomáhal větší počet autobusových spojů (Vágner in Bičík 2001). V této době se začaly na mnoha vodních plochách objevovat i tzv. hausbóty (Bičík 2001). Zákon na ochranu zemědělského fondu znemožnil výstavbu na zemědělské půdě poblíž měst, různé architektonicky bizarní chaty se tedy začaly objevovat na hůře přístupných místech, stržích, hranicích lesa, či v údolí řek.

V době normalizace byl život ve městě a v zaměstnání mnohdy velmi frustrující, lidé proto využívali možnosti úniku na chalupy a chaty. Bydlení zde bylo často kvalitnější než v místě trvalého bydliště. V této době se dá hovořit o pojmu „schizofrenie bydlení“. Rekreatanti si totiž nebyli jisti, kde se cítí více doma, jestli v městském bytě, nebo na chalupě či chatě. Právě v 70. letech nastalo enormní zvýšení počtu objektů druhého bydlení. Vlastnila je 1/4 domácností ve velkoměstech a 1/6 domácností měst nad 10 000 obyvatel. V roce 1971 se na území České republiky nacházelo 182 507 rekreačních objektů (Vágner in Bičík 2001).

Osmdesátá léta přináší rozvoj druhého bydlení v takovém měřítku, že se tento fenomén stává neodmyslitelnou součástí českého životního stylu. Otiskovalo se to i do populární hudby, trampské písně nejčastěji zněly právě u táboráků v chatových osadách. Ani česká kinematografie nezůstala tímto tématem neposkvřená, filmy jako Na samotě u lesa, Vesničko má středisková, nebo seriál Chalupáři, jsou neodmyslitelnou součástí české kultury. Koncem 80. let měla už asi 1/5 domácnostní zkušenost s vlastnictvím OIR (objekt individuální rekreace) (Bičík 2001).

„V období let 1970-1991 se počet objektů individuální rekreace zvedl prakticky dvaapůlkrát, což nemá ve světovém měřítku obdoby.“ (Vágner in Bičík 2001) Fenomén druhého bydlení tak zásadně ovlivnil charakter sídelní soustavy České republiky.

V roce 1991 mělo zhruba 260 000 domácností rekreační možnost, z toho 214 000 na chatě a 54 000 na chalupě. Tyto údaje jsou však neúplné, protože se často vyskytovaly různé nejasnosti v evidenci či ve sčítání. Odhaduje se, že ve skutečnosti mělo možnost rekreace v objektu druhého bydlení až 500 000 domácností, tedy ekvivalent 1,4 milionu obyvatel České republiky (Kučera in Bičík 2001). Jiné zdroje udávají pro rok 1991 počet rekreačních objektů 395 752 a k tomu zhruba 80 000 nevidovaných chat, často rozlohou pod 16 m² (Vágner in Bičík 2001).

Nárůst cen pohonných hmot i veškerého spotřebního zboží po roce 1990 způsobil méně častou dojížděku na vzdálenější chaty a chalupy především u obyvatelstva důchodového věku (Bičík 2001). Vágner (in Bičík 2001) v této souvislosti vyzdvihuje i

zdražení veřejné dopravy, energií, stavebních materiálů i zvýšení daně z nemovitosti.

U mladšího obyvatelstva se snižuje frekvence návštěv chat a chalup také. Často jsou to totiž právě čínorodé typy lidí, kteří se za socialismu realizovali při opravách a budování druhého bydlení, ale nové poměry jim umožňují podnikat. Na rekreaci tak nezbyvá čas. Navíc pak tito podnikatelé často vyhledávají jiné formy trávení volného času než je práce na chalupě. Na druhou stranu umožňuje flexibilní pracovní doba a rozvoj mobilních telefonů a internetu prodloužení doby pobytu na chatách a chalupách. Rozvoj druhého bydlení byl u nás za socialismu zapříčiněn především nemožností trávení dovolených v zahraničí - mladší generace po pádu železné opony tedy od tohoto typu rekreace upouští. V 2. polovině 90. let už převýšila nabídka prodeje objektů druhého bydlení poptávku po nich (Bičík 2001).

Naopak mladé rodiny se díky nekvalitnímu prostředí a vysoké ceně nájmu ve větších městech často usazují v bývalých chalupách v zázemí těchto měst a za prací dojíždí. Ve velmi atraktivních lokalitách často docházelo k přeměně větších chalup na penziony, zejména pro zahraniční klientelu (Vágner in Bičík 2001).

Dle odhadu Fialové (2005) byl počet rekreačních objektů po roce 2000 v ČR zhruba 500 000. Až 11,3 % domácností mělo při sčítání roku 2001 k dispozici rekreační objekt. Od roku 1971 to byl téměř dvojnásobek. Další 25 % domácností má k chatám a chalupám přístup formou půjčování či pronajímání od rodiny či známých (Vágner, Fialová 2011).

Obr. 6 Zrekonstruované chalupy po německém obyvatelstvu v Runářově,
foto autorka

3.5 Evidence

Milan Kučera (in Bičík 2001) uvádí v publikaci Druhé bydlení v Česku, že v 70. a 80. letech začala být chatám a chalupám přidělována evidenční čísla namísto čísel popisných. V datech ze sčítání obyvatel z roku 1980 jsou neúplné informace – nepočítaly se osady s počtem domů pod 10 a byla zahrnuta jen popisná čísla, ne evidenční.

Údaje o rekreačních objektech se dají zjistit z Českého úřadu zeměměřického a katastrálního. Nemovitosti jsou označeny kódy. Kód 401 značí budovu pro bydlení s číslem evidenčním (nouzová stavba), nebo budovu pro individuální rekreaci s číslem evidenčním (chata). Kód 420 označuje rekreační objekt, neboli objekt pro individuální rekreaci s číslem popisným (chalupa). Často nejsou žádným způsobem evidovány ani sčítány zahrádkářské chaty – mohou to být budovy postavené načerno, nebo mají zastavěnou plochu pod 16 m², což v minulosti nepodléhalo povinnosti o stavebním povolení či hlášení stavby. V zahrádkářských oblastech lze tedy provést jen odhad počtu chatek, ten se v roce 2001 pohyboval kolem 80 000 (Fialová in Bičík 2001).

3.6 Charakteristika rekreatantů

Šetření rekreačních objektů v zázemí Prahy v letech 1991 - 1997 charakterizuje typického uživatele druhého bydlení takto: věk 50 - 59 let, středoškolské či vysokoškolské vzdělání, zaměstnanec, dojíždí z města nad 100 000 obyvatel (Vágner in Bičík 2001).

Sandell in McIntire (2006) uvádí, že vlastníci rekreačních objektů nepřikládají velký význam rozvojovým prioritám místního obyvatelstva. Místo toho „pasivně obdivují“ přírodní krajinu.

Norské domácnosti podle průzkumu Suffrona (1998), jak je citován v McIntirovi (2006), hledají při rekreaci: citový a duševní zážitek, estetický požitek z přírodního prostředí, únik z městského stresu a únik ze známého prostředí. Dalším očekáváním je soukromí, čas strávený s rodinou a odpočinek.

Mladší generace se často vrací do bydliště svých předků. Pouze 37 % z vlastníků rekreačních objektů ve vnitřní periferii bylo v postproduktivním věku (Fialová, Vágner

2005).

Obr. 7 Původní chalupa citlivě přeměněná na trvalé bydlení, Runářov, foto autorka

Rekreanti, kteří lokalitu navštěvují delší dobu, se často cítí být součástí obce a jsou tak vnímáni i místní komunitou. V posledních letech se začíná smazávat rozdíl mezi druhým bydlením a primární rezidencí, obě obydlí se stávají rovnocenná. Dojíždění do místa druhého bydlení se mění na „polo-migraci“ a tento proces má spíše cirkulární charakter (Fialová, Vágner 2014).

3.7 Periferie

Tato práce se zabývá druhým bydlením v mikroregionu Konicka, který je v různých publikacích charakterizován jako periferní. Slovo periferie značí něco, co je na okraji. Často se tento pojem používá v souvislosti s marginalitou. Podstatou je rozdělení prostoru na ekonomické a sociální jádro a periferii (Musil, Müller 2008).

Za periferní oblasti označujeme území trpící výrazným odlivem trvale bydlícího obyvatelstva. Usnesení vlády č. 283 z roku 1971 o střediskové sídelní soustavě regulovalo rozvoj nejmenších sídel a ta se vlivem nedostatečné vybavenosti, obslužnosti a infrastruktury začala ještě více vylidňovat. Tímto došlo k vytvoření „vnitřních periferií“ (Fialová in Bičík 2001).

Jedním z identifikátorů perifernosti je právě podíl rekreačních chalup (Hynek 2005). Dalšími hlavními aspekty jsou: členitost terénu, klima, nadmořská výška, vzdálenost od centra regionu, HDP na obyvatele, nezaměstnanost, výše mezd, vzdělání, a věk obyvatelstva (Havlíček a kol. 2005).

Právě v periferních oblastech, kde bylo možné se dostat k rozlehlejší a izolovanější pozemkům, než v zázemí měst, došlo k individualizaci druhého bydlení. Tyto lokality si vybírali lidé hledající především klid, byli to umělci, intelektuálové či podnikatelé (Fialová, Vágner 2005).

Více než polovina respondentů průzkumu „Regionální diferenciacie druhého bydlení v ČR a vztah k jiným formám cestovního ruchu“ odpovědělo, že nevyklučují možnost přeměny druhého bydlení na trvalé. V rámci vnitřní periferie takto kladně odpovědělo až 57 % (Fialová, Vágner 2005). Tento jev je pro periferní mikroregiony nadějí na zmírnění depopulace.

3.8 Přínosy druhého bydlení

Nezpochybnitelným přínosem druhého bydlení je záchrana opuštěných objektů na venkově před devastací. Velká část malých venkovských podniků jako jsou hospody, obchody, cukrárny, autoopravny, truhlářství, klempířství a další, je závislá na tržbách od chalupářů a chatařů, kteří mají často mnohem větší kupní sílu než místní obyvatelstvo (Bičík 2001).

Celkové udržení tradičního stavebního rázu mnoha vesnic by bez nadšení chalupářů nebylo možné (Vágner in Bičík 2001).

Obr. 8 Větrný mlýn přestavěný na rekreační chalupu, Jednov, foto autorka

Gallent (2014) uvádí, že fenomén druhého bydlení bývá ve venkovských komunitách vnímán spíše negativně, protože zvedá cenu nemovitostí a ty pak nejsou dostupné pro místní zájemce. Tento jev se dá v rámci České republiky označit za neopodstatněný. Naopak lze hledat pozitivní dopady tohoto fenoménu zejména z hlediska zvyšování sociálního potenciálu vesnic díky propojení s městským stylem života, které sem přináší chalupáři a chataři. Gallent (2014) označuje tento jev za „přemostování“ ze sociálního a potencionálně i ekonomického hlediska.

Ve studii Gallenta a Robinsona (2012) v jižní Anglii byl uveden dobrý příklad přínosu rekreantů pro obec. V malé obci bylo díky aktivitě 2 vlivných lidí (architekt a editor) z Londýna zabráněno projektu výstavby 5000 nových bytů. Tato výstavba by jinak zcela narušila charakter vesnice.

Respondenti průzkumů v publikaci McIntira (2006) uvádějí, že mají více přátel a společenského života v místě druhého bydlení. Jedna respondentka uvedla také to, že se jí na chatě mnohem lépe věnuje odpočinkovým aktivitám. Například za čtení knihy se cítí ve městském bytě provinile, zatímco na chatě si tuto kratochvíli užije bez výčitek. Pro starší lidi je jednou z atraktivit druhého bydlení to, že může přilákat rodinu k návštěvě.

Jednou z hypotéz v literatuře o druhém bydlení je, že by se nemovitosti daly pronajímat a to by přispělo k rozvoji cestovního ruchu a zviditelnění obcí. Toto je vyvráceno v průzkumu projektu Grantové agentury České republiky „Regionální diferenciaci druhého bydlení v ČR a vztah k jiným formám cestovního ruchu“. Dle

výsledků až 79 % rekreatantů neuvažuje o možnosti využití svého objektu pro komerční účely (Fialová, Vágner 2005).

Venkovský cestovní ruch je často brzděn nutnou velkou počáteční investicí na uvedení nemovitostí do stavu způsobilého k pronajímání. Z průzkumu malých a středních firem v periferních polohách Moravskoslezského kraje vyplývá, že je poměrně obtížné a riskantní získat bankovní půjčku. Hlavním problémem zde je to, že banky vyžadují ručení soukromým majetkem, který značně (o více než 50 %) podhodnocují. Většina dotazovaných proto pro financování investic použila v první řadě vlastní prostředky a o bankovní půjčky žádala až v krajním případě. Jeden z dotázaných získal půjčku od německé banky. Jako největší překážku byznysu však tito malí podnikatelé vnímají odliv schopných mladých pracovníků z těchto regionů (Bečicová, Blažek 2015).

3.9 Negativní rysy

Druhé bydlení bylo v minulosti spojováno spíše s jeho negativními rysy, které se zdály být palčivější a viditelnější, než ty pozitivní. Z environmentálního hlediska lze na tomto fenoménu bezpochyby najít mnoho chyb. Pohyb rekreatantů především v pátek a v letním období nerovnoměrně zatěžuje dopravní tahy z větších měst a způsobuje tak dopravní zácpy a zhoršení ovzduší i hlučnosti (Bičík 2001).

Více negativ lze hledat u chatových oblastí, které jsou často neuspořádané a přehuštěné. Vlivem absence potřebné infrastruktury zde mnohem více než v tradičních vesnicích dochází ke znečišťování toků a výskytu černých skládek. Problém prostupnosti krajiny je zvyšován oplocením i velmi malých pozemků. Neznalí chataři do přírodní krajiny mohou zanést cizorodé invazivní rostliny (Vágner 2001).

Grumbine (1992) cit. podle McIntire (2006) je toho názoru, že environmentální problémy jsou většinou způsobeny neexistující osobní či emociální vazbou k určitému místu. Lidé, kteří někde plánují strávit celý život, budou s menší pravděpodobností ničit přírodní hodnoty tohoto místa.

Kapitolou samo o sobě by mohly být mezilidské vztahy mezi starousedlíky a chataři a chalupáři. Někdy zde mohou nastat konflikty při sdílení zdrojů a infrastruktury.

Rekreatanti často hledají únik od charakteru města, ale například v chatových

oblastech nebo vesnicích s vysokým podílem chalup se nakonec ocitnou opět mezi stejnou sociální skupinou lidí z města. Jsou tak „ve městě mimo město“ (McIntire 2006).

4 CHARAKTERISTIKA MIKROREGIONU KONICKO

4.1 Základní informace

Mikroregion, jak je chápán v této práci, je jednou z forem dobrovolného svazku obcí (právní formu může ovšem mít i jinou). Jeho charakteristikou je, že zastřešuje kompaktní území se znaky socioekonomické a geografické sounáležitosti. Často zastřešuje území se společnou historickou a funkční spádovostí, jeho hranice mohou být zároveň hranicí správního obvodu. Této formě sdružování obcí napomohl v 90. letech Program obnovy venkova a v letech 2000 - 2006 program SAPARD (Special Accession Programme for Agriculture and Rural Development). Jedním z hlavních účelů zakládání dobrovolných svazků obcí je společné financování rozvojových projektů. I malé obce by se tak měly dostat k dotacím. V této práci je pojem mikroregion užíván v souvislosti s územím dobrovolného svazku obcí, který má název Mikroregion Konicko.

Mikroregion Konicko je situován v západní okrajové části Olomouckého kraje, přesněji v západní části okresu Prostějov. Obklopují ho okresy Blansko, Svitavy a Olomouc. Je to NUTS 2 (Nomenclature of Units for Territorial Statistics, Nomenklatura územních statistických jednotek) Střední Morava, NUTS 3 Olomoucký kraj a NUTS 4 Prostějov.

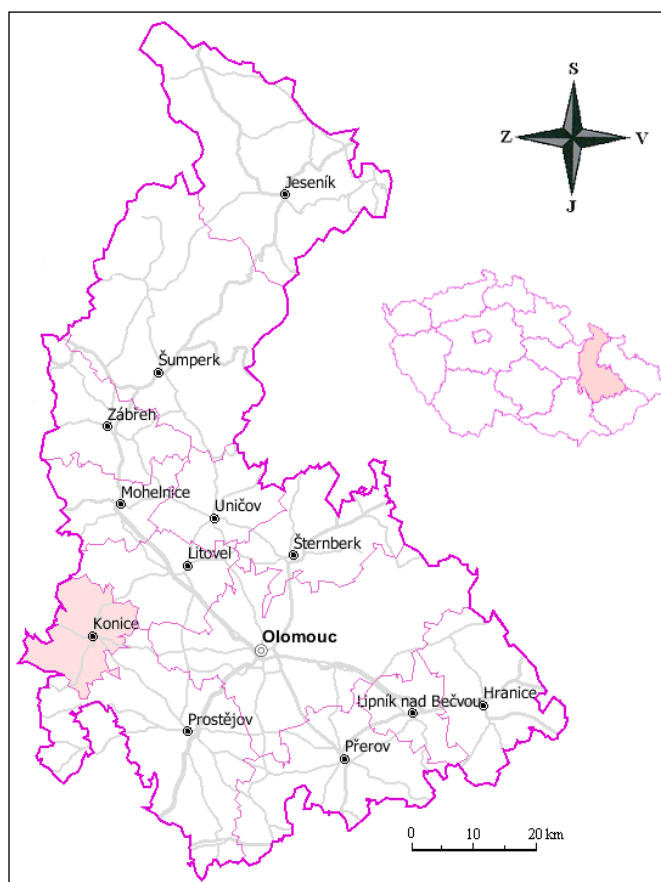

Obr. 9 Poloha Mikroregionu Konicko v rámci ČR, zdroj: Galvasová a kol. 2007

Hranice mikroregionu je tvořena hranicí správního obvodu pověřeného úřadu města Konice, ale nepatří do něj Šubířov, který se odpojil k 31. 3. 2011. Jako právnická osoba

byl Mikroregion Konicko založen 4. listopadu 1999. V roce 2003 byl status změněn na dobrovolný svazek obcí. Rozloha mikroregionu je cca 175,53 km², k 1. 1. 2012 byl počet obyvatel 10 905 (Šmída 2005, aktualizace 2013).

Mikroregion je tvořen obcemi Bohuslavice, Brodek u Konice, Březsko, Budětsko, Dzbel, Horní Štěpánov, Hačky, Hvozd, Jesenec, Kladky, Konice, Lipová, Ludmírov, Ochoz, Polomí, Raková u Konice, Rakůvka, Skřípov, Stražisko a Suchdol. Některé obce mají místní části či osady, které jsou od nich vzdálené i více než 3 kilometry a byly v minulosti samostatné. Jsou to především Čunín, Křemenec, Ladín, Nová Dědina a Runářov spadající pod Konici; Lhota u Konice patří k obci Brodek u Konice; Slavíkov a Zavadilka (Budětsko); Nové Sady a Pohora pod správou Horního Štěpánova; Klužíněk, Otročkov a Vojtěchov (Hvozd); Hrochov a Seč (Lipová); Dětkovice, Milkov, Ospělov a Ponikev, které mají obecní úřad v Ludmírově; části Stražiska Maleny a Růžov a nakonec Jednov a Labutice administrativně spadající pod Suchdol. Mikroregion tedy tvoří 42 vesnic a 1 město. Celkem sem spadá 37 katastrů. Největšími obcemi jsou po Konici Horní Štěpánov, Brodek u Konice a Lipová.

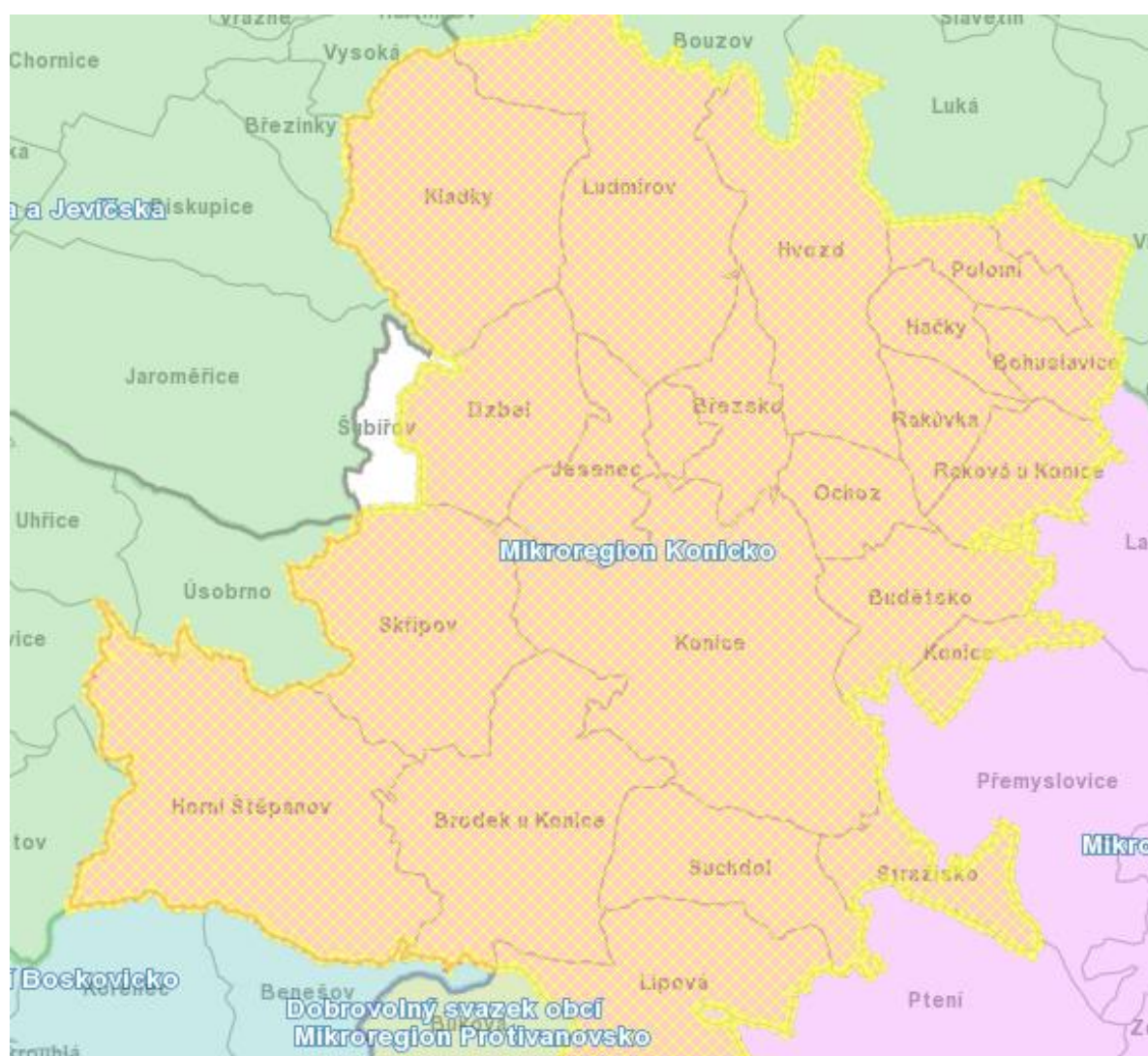

Obr. 10 Poloha správního obvodu Konice v rámci Olomouckého kraje,

zdroj: Valenta 2006

Podle serveru risy.cz byl k datu 31. 12. 2015 počet obyvatel mikroregionu 10 652. Hustota obyvatelstva je tedy 60,7 obyvatele na km², což je méně než polovina průměru České republiky (134 obyvatele na km²).

Tento mikroregion se dá charakterizovat jako periferní a problémový. Hlavními problémy jsou zde podle průzkumu Hynka (2005) : špatná dostupnost a exponovanost, málo rozvinuté centrum (město Konice), nepříznivá ekonomická, věková a vzdělanostní struktura, nedostatečná technická infrastruktura, spíše pasivní představitelé malých obcí a chybějící podpora podnikání, především malého a středního.

Obr. 11 Detail Mikroregionu Konicko, zdroj: risy.cz

Následující charakteristiky je důležité uvést, protože ovlivňují nejen stávající oblíbenost oblasti pro chalupáře a chataře, ale také jejich možnou volbu se sem přemístit natrvalo a tím jistým způsobem ovlivnit charakter mikroregionu.

4.2 Přírodní podmínky

4.2.1 Podnebí

Podle Quittovy mapy Klimatické oblasti ČSR 1 : 500 000 (1975) leží studované území ve čtyřech typech klimatických oblastí, jsou to oblasti: MT 10, MT 9, MT 2 a CH 7. Podnebí je v mikroregionu spíše chladnější, průměrné roční srážky se pohybují mezi 500 až 700 mm a průměrná roční teplota mezi 5 až 7 ° C. Průměrný roční úhrn srážek přímo v Konici je 629 mm. Území je pokryto sněhem průměrně přes 100 dní v roce (Mapy podnebí).

4.2.2 Geologická stavba území

Geologickým podložím je na území často droba, dále se můžeme setkat s lokalitami tmavých jílovitých břidlic a slepenců. V severní části mikroregionu jsou zajímavé přírodní lokality na vápencovém podloží a s nimi spojené krasové jevy, které oblast turisticky ztraktivňují (Geologická mapa).

4.2.3 Půdní vlastnosti

Z půdních charakteristik můžeme v oblasti najít především kambizemě, hnědozemě a v menší části rendziny, pseudogleje a podzoly (Půdní mapy). Všeobecně jsou na většině území půdy hodně šterkovité a kamenité, nepřilíš hluboké, bonita je všeobecně nižší a ceny zemědělských pozemků tím pádem také.

4.2.4 Reliéf

Území se z převážné části nachází na Dražanské vrchovině, ve zvlněné kopcovité krajině. Nadmořské výšky jsou zde v rozpětí od 330 m n. m. u obce Stražisko do 672 m n. m. u Horního Štěpánova.

4.2.5 Hydrologické charakteristiky

Vodní toky mají vzhledem k vyšší poloze mikroregionu v této oblasti převážně pramenné úseky. Výhodou tohoto stavu je, že úroveň ohroženosti povodněmi je v této oblasti velice nízká.

Všechny toky spadají do povodí řeky Moravy. Většina potoků vtéká do říčky Romže, ta vtéká do řeky Haná, která se za Prostějovem mění na řeku Valová a u Kojetína vtéká do Moravy. Další povodí nižšího řádu jsou: Třebůvka, Blata, Hloučela a Bělá.

V území se nenacházejí žádné velké vodní nádrže. Většina obcí je vybavena požárními nádržemi, z nichž některé jsou extenzivně využívány také pro chov ryb. V okolí několika vesnic se nacházejí rybníky, které bylo možné v minulosti využívat také ke koupání, ale nyní je většina z nich v letním období postižena eutrofizací.

4.2.6 Vegetace a živočišstvo

Konicko spadá do bioregionu hercynské podprovincie, konkrétně je to drahanský bioregion (Culek 1996).

Drahanský bioregion je tvořen Drahanskou vrchovinou a jižní částí Zábřežské vrchoviny. Převažuje zde 3. dubovo-bukový až 5. jedlovo-bukový vegetační stupeň. Potenciální vegetací jsou tu tedy bikové a květnaté bučiny. Bučiny se zde ale vyskytují spíše zbytkově, v četných lesích převažují kulturní smrčiny. Náhorní plošiny jsou využívány jako pole a místy se zde vyskytují upolínové louky. Přírodně cenné plochy zabírají pouze 6 % rozlohy bioregionu (Bosák a kol. 2004).

4.2.7 Chráněná území

Mozaikovitá krajina v severozápadní části mikroregionu je chráněná v rámci přírodního parku Kladecko. Zvláště chráněná jsou maloplošná území Na Kozénku (suchomilná vegetace a sasanka lesní), U nádrže (mokřady), Rudka a Skalky. Oblíbenou destinací je jeskyně Průchodnice. Do jihozápadní části území v katastru obce Horní Štěpánov mírně zasahuje přírodní park Řehořkovo Kořenecko. Nejbližší městu Konice je přírodní rezervace Skřípovský mokřad, u obce Lipová pak Lipovské upolínové louky. Lokalizace druhého bydlení je zjevně vázaná na tyto přírodní lokality, protože právě zmíněné obce mají historicky největší počet chatařů a chalupářů.

Společnost GAREP srovnávala v roce 1997 ekologickou stabilitu krajiny pomocí vojenských map ze začátku 50. let a 80. let. V mapách z 80. let bylo patrné snížení prostorové rozmanitosti krajiny a úbytek travních porostů, remízků a sadů. Dramaticky se snížil také počet polních cest, či lesních stezek. Tuto skutečnost potvrdila svědectví pamětníků, kteří byli zvyklí chodit mezi jednotlivými obcemi pěšky, například do škol či kostelů a jimi popisované cesty již nejsou k nalezení. Rozlohy ploch travních porostů se po roce 1989 opět zvýšily. Z těchto map byl také patrný nárůst počtu chat a chatových oblastí. Fenomén chalupaření autoři textu *Program aktivace pro území mikroregionu Konice* posuzují pozitivně zejména z hlediska revitalizace kulturních ekosystémů sídel. Chaty jsou vzhledem k častému nevhodnému umístění a nejednotné architektuře naopak spíše negativním rysem (Galvasová a kol. 1997).

4.3 Doprava

Mikroregion Konicko je charakteristický vyšší nadmořskou výškou a zvlněným reliéfem severního cípu Dražanské vrchoviny. Tento členitý terén je důvodem ke složitější dopravní dostupnosti a absenci důležitých dopravních tras. Větší část mikroregionu není obsluhována železniční dopravou. Přes Konici vede železnice Prostějov - Džbel. Jsou na ní zastávky v obcích a částech obcí Stražisko, Čunín, Křemenec, Konice, Jesenec a Džbel. Nenachází se zde žádná silnice 1. třídy.

Konicko se nachází na takzvané vnitřní periférii (Hynek 2005), těsně sousedí s Pardubickým a Jihomoravským krajem. O periferní poloze mikroregionu svědčí dojezdová vzdálenost do nejbližších krajských měst. Mikroregion Konicko je součástí skupiny periferních či semiperiferních mikroregionů středozápadní Moravy.

Obr. 12 Středočápadní Morava: periferie, nebo semiperiferie, zdroj: Hynek 2005

Trasa z Konice do Olomouce je dlouhá 30 kilometrů. Cesta automobilem trvá 47 minut, přímá autobusová linka jezdí pětkrát denně (průměrně 1 h 10 min). Cesta do Brna trvá automobilem 1 h 12 min, ale je to 84 kilometrů. Hromadnou dopravou je to průměrně 2 h 15 min s přestupy. Centrem mikroregionu je Konice, ta má jako jediná v mikroregionu status města. Centrem v mnoha administrativních záležitostech a především v obchodu a ve službách je pro obyvatele mikroregionu především 25 km vzdálené město Prostějov.

4.4 Hospodářství

Konicko se potýká s nezaměstnaností a většina zaměstnaných dojíždí jinam. Významnými zaměstnavateli na území jsou například: Moděva Konice, Preciosa v Brodku u Konice, Kovo Konice a Stolařství Mrňka.

Velkou část území zabírá orná půda, ale ta má poměrně nízkou bonitu i cenu. Podmínky pro zemědělství tu nejsou velmi příznivé. Na značné části území se hospodaří v režimu LFA (méně příznivá zemědělská oblast, vyšší dotace). Velice málo obyvatel se zabývá soukromým zemědělstvím.

Služby a obchod pokryjí převážně potřeby obyvatel s nižší kupní silou (důchodci, nezaměstnaní, či nižší sociální vrstvy, pro které je velkou finanční zátěží dojížděka do Prostějova nebo Olomouce). Pokud někdo pracuje ve městě, nakoupí spíše tam kvůli většímu výběru a často i nižším cenám.

Program rozvoje Mikroregionu Konicko uvádí, že: „Konice je městem, které má

kvalitní občanskou vybavenost a bohaté rekreační útočiště.“ S první částí tohoto tvrzení musím jako obyvatelka části Konice, osady Runářov, nesouhlasit. Například kulturní vyžití a sociální služby jsou v Konici na velmi nízké úrovni. Kino, které dříve promítalo alespoň jednou týdně, definitivně ukončilo činnost. Malý sál kulturního domu je kromě občasného ochotnického divadla nevyužívaný a je v havarijním stavu. Větší kulturní akce (plesy, zábavy) se konají v kulturním domě v Jesenci. V letních měsících se kulturní akce spíše venkovského charakteru (taneční zábavy) konají v zámeckém parku. V Konici se sice nachází například zdravotní středisko, ale řada občanů vzhledem k absenci některého vybavení i jiných faktorů raději využívá zdravotnických služeb v Prostějově nebo Olomouci. Co se týče zmínky o rekreačním útočišti, lze zde hovořit právě jen o druhém bydlení, které samo o sobě negeneruje zásadní zdroj příjmů.

4.5 Školství

Největším školským zařízením je Základní škola a gymnázium města Konice, která má ve školním roce 2015/2016 346 žáků základní školy a 217 studentů gymnázia (www.gymnazium-konice.cz).

Základní školy jsou také v Bohuslavicích, Brodsku u Konice a Horním Štěpánově. Ve Hvozdě, Kladkách a Lipové je pouze první stupeň základních škol.

4.6 Cestovní ruch

Konicko není v rámci České republiky ani v rámci Olomouckého kraje nijak obzvlášť atraktivní co se týče návštěvnosti turistů. Výhodu oproti rovinaté Hané má v oblasti cykloturistiky, nachází se zde několik dobře značených a využívaných cyklotras. Zajímavou možností poznání Konicka je využití služeb společnosti Balony Konice, která nabízí lety balonem nad Konickem i širším okolím, ale také například svatby přímo v baloně. Penziony či restaurace jsou v obcích zastoupeny mizivě.

Nebyla dohledána žádná literatura, která by se zabývala druhým bydlením přímo na Konicku dopodrobna. Existují data pro území okresu Olomouc, ale ta nejsou přímo srovnatelná pro odlišný charakter bližšího zázemí města Olomouc od odlehlého hornatého území Konicka. V mikroregionu výrazně převažuje individuální rekreace ve vlastních chatách a chalupách. Poptávka po ubytovacích zařízeních je poměrně malá,

tedy ani nabídka těchto služeb není zásadní možností příjmu pro místní obyvatele. Několik možností krátkodobého ubytování tu ale je, následuje výčet několika z nich.

V Hačkách je ke krátkodobému pronájmu v nabídce rekonstruovaná chalupa až pro 12 osob za 2400 až 2700 Kč/den (www.chalupaukonvicku.cz), mimo to se zde nachází Hospůdka a ubytování Na Chalupě. V Kladkách k podobnému účelu slouží Chalupa Bohunka, tam je však cena za objekt na Silvestra 4000 Kč a na Vánoce 3500 Kč za noc, mimo tuto sezonu je cena za osobu a noc 220 Kč. Tato zařízení využívají zájmu o lyžařský vlek v Kladkách a blízký hrad Bouzov. Penzion u Zedníků, který fungoval v Seči, je momentálně na prodej. Ve Skřípově nabízí ubytování chata, chalupa a kemp U Vejvodů, zákazníkům láká na údajně nejčistější ovzduší v ČR (spolu s Šumavou). Tato zařízení na svých stránkách zmiňují možnost sportovního vyžití na krytém kluzišti v Konici, koupališti ve Stražisku či právě sjezdovky v Kladkách.

Rozmístění center druhého bydlení úzce souvisí s atraktivními přírodními či kulturně zajímavými lokalitami v katastrech jednotlivých obcí. Zajímavé lokality tedy budou vypsány v pořadí obcí s nejvyšším počtem objektů druhého bydlení.

4.6.1 Zajímavá místa

Ve Stražisku je jediné veřejné koupaliště v mikroregionu. Obec a její místní části jsou vyhledávanou rekreační lokalitou díky snadné dostupnosti z Prostějova vlakem a pěknému prostředí s houbařsky vyhlášenými lesy. Významné osobnosti si zde na svazích údolí řeky Romže stavěly honosné rekreační vily už v minulosti. Jedním z nich byl vynálezce kontaktních čoček Otto Wichterle, nebo národní umělec herec Ladislav Pešek. Na kopci nad vesnicí stojí na místě bývalého hradiště, později hradu, kostelík Andělů strážných (Burian 1939).

Lipovské upolínové louky je název přírodní rezervace mokřadních luk. Je zde chráněna pryskyřníkovitá rostlina upolín nejvyšší. Lze zde spatřit čápa černého. V blízkosti se nachází osada Seč, která má velmi vysoký podíl chat.

Poblíž Konice je přírodní památka Skřípovský mokřad - pozůstatek vrchovišť s mělkými tůněmi obývanými obojživelníky a rašelinovými loukami. Lokalita je významná ohroženými společenstvy rostlin (zevar nejmenší, hořec hořepník, kosatec sibiřský, upolín evropský).

Ve Lhotě u Konice se nachází koňská stáj ARKA. Funguje tu i jezdecký klub. Nabízí svezení na koni, výukové hodiny jízdy, nebo vyjížděky do terénu. ARKA

pořádá rekreační pobyty pro děti i dospělé a pro rodiče dětmi. Je zde také možnost ubytování.

Nad obcí Horní Štěpánov se tyčí vrch Durana, kde jsou k nalezení zbytky hradiště z 13. století.

Nedaleko od Konice je Přírodní park Kladecko. Je to krajina vrchovinného rázu krasového původu. Zajímavé jsou zde skalní hřbety, hluboká zalesněná údolí a chráněné rostliny (např. prstnatec májový, sasanka lesní). Vede tudy naučná stezka s informačními tabulemi. Součástí přírodního parku jsou přírodní rezervace Rudka a Průchodnice a přírodní památky Skalky, Na Kozénku, Taramka a U nádrže. Mlýn na Bělé v této lokalitě pochází z 16. století. Průchodnice je poměrně oblíbené místo výletů. Nachází se zde 2 průchozí jeskyně, které jsou zimovištěm netopýrů a byly zde nalezeny pozůstatky pravěkého osídlení.

4.7 Demografický vývoj

Na Konicku jsou známky řídkého osídlení už od neolitu. Význam území vrcholí ve středověku díky strategické poloze na trase z Prahy do Olomouce a Polska, takzvané Polské cestě. Samotný název Konice je spojen s funkcí městečka jako místa odpočinku a občerstvení koní. Ještě v 60. letech se přes Konici jezdívalo z Prostějova na Prahu. Historické zemědělské využívání této krajiny bylo umožněno ve středověku německými kolonisty (Galvasová a kol. 1997).

Obr. 13 Dobová pohlednice z Brodku u Konice,

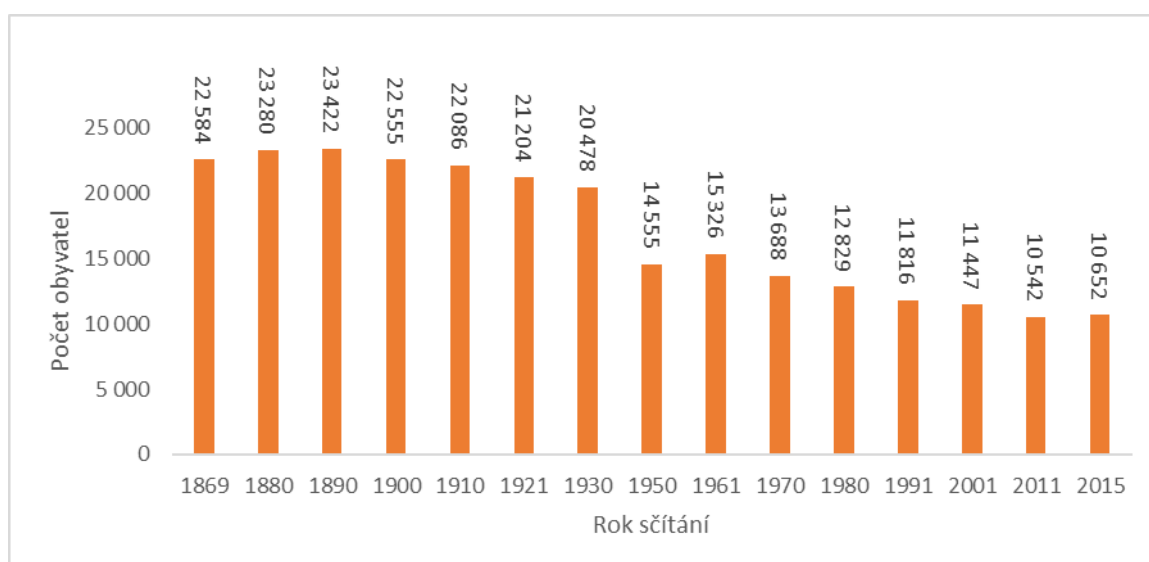
zdroj: www.aukce-pohlednic.com

V 19. století začal počet obyvatel mírně klesat, když se vlivem průmyslové revoluce začala rozvíjet urbanizace ve výhodněji položených oblastech (Sloupský 1936).

Velmi dramatické události na Konicku nastaly během 2. světové války. „V oblasti totiž působila řada odbojových skupin, například Zelený kádr, Prokop Holý, Věra, Jermak, Obrana národa, Juraj nebo skupiny kapitána Andrejeva a Kružilina. Lidé z celé země znají tragédie v Javoříčku (celá vesnice byla pro spolupráci s partyzány vypálena – pozn. autorky) nebo na Březském vrchu (popravení 3 mladí muži za spolupráci s partyzány – pozn. autorky).“ (Helcl 2012)

Jako všude na území dnešní České republiky, se počet obyvatel v období válek snížil. Několik obcí Konicka bylo územím tzv. vnitřních Sudet, demografický vývoj byl tedy tímto faktem o to víc ovlivněn.

První oficiální sčítání lidu se konalo v roce 1869. V té době žilo na území 22 089 obyvatel, tedy 124 obyvatel na km², což hustotou zalidnění značně převyšovalo průměr českých zemí (96 obyvatel na km²). Tento stav se nejzásadněji změnil po 2. světové válce, kdy došlo k odsunu cca 4000 německých obyvatel. Další odliv obyvatel byl způsoben dosídlováním pohraničí. Politika rozvoje střediskových a větších obcí a stavební uzávěry na malých obcích způsobily další prohlubování depopulace (Galvasová a kol. 1997).

Obr. 14 Vývoj počtu obyvatel mikroregionu,
zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Vlivem nezaměstnanosti a hospodářských problémů je populační vývoj v mikroregionu dlouhodobě spíše nepříznivý. Lidé na počátku produktivního věku často mikroregion opouštějí kvůli nedostatku pracovních příležitostí a částečně také kvůli kulturnímu vyžití.

Tab. 2 Bilance obyvatelstva mikroregionu v posledních letech

zdroj: Český statistický úřad

rok	2011	2012	2013	2014
Počet obyvatel	11 099	11 049	10 984	10 909
Přirozený přírůstek	-59	-36	-31	-39
Saldo migrace	6	-14	-34	-36

Přirozený přírůstek obyvatelstva je v posledních letech v negativních hodnotách, to znamená, že četnost populace v mikroregionu klesá. Saldo migrace, tedy rozdíl mezi počtem přistěhovalých a vystěhovalých, je od roku 2012 také záporné, takže ani tento fyzický pohyb obyvatelstva nevyrovnává nízkou porodnost. Tyto charakteristiky se v jednotlivých obcích liší. Například město Konice samo o sobě nezaznamenalo tak markantní změny jako obce patřící do území bývalých vnitřních Sudet. V následující tabulce jsou zvýrazněny obce, které měly nejvyšší úbytek obyvatelstva.

Tab. 3 Vývoj počtu obyvatel v jednotlivých obcích Mikroregionu Konicko

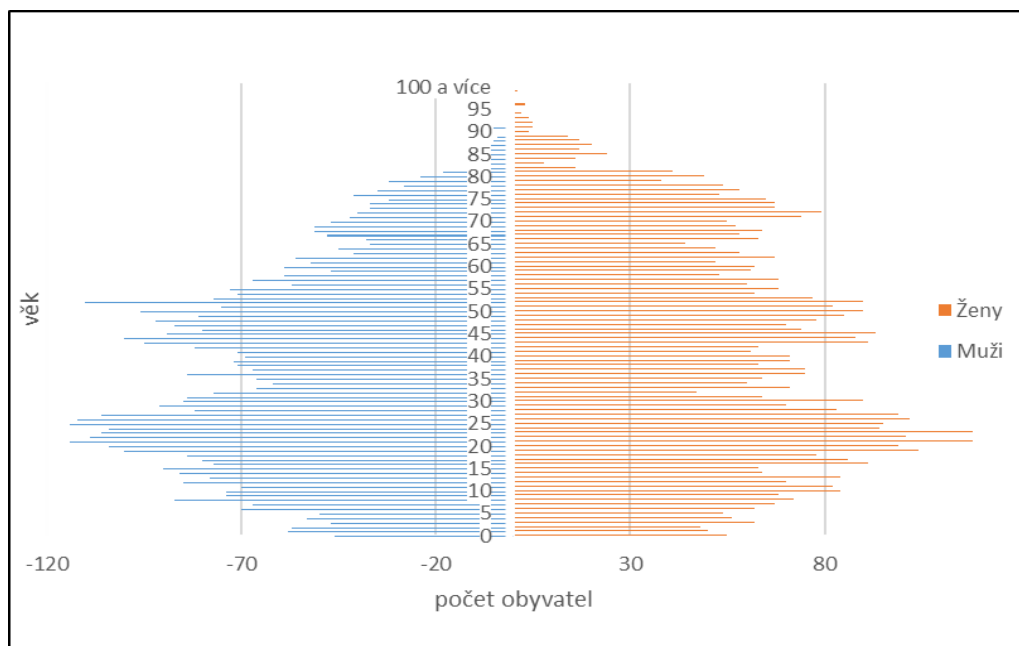
zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

obec/rok	1869	1900	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001	2005	2015
Bohuslavice	283	333	317	317	337	292	286	470	519	506	447
Brodek u Konice	2848	2539	2061	1217	1319	1191	1137	1012	933	937	860
Březsko	551	502	464	355	385	320	269	227	223	218	216
Budětsko	920	992	857	518	515	453	488	465	423	426	436
Dzbel	611	572	519	368	387	330	320	295	279	288	258
Hačky	253	249	264	194	215	180	152	115	99	94	102
Horní Štěpánov	2024	2302	1875	1434	1532	1369	1247	1085	1036	991	946

Hvozd	1228	1274	1258	932	985	855	786	669	676	663	619
Jesenec	650	586	566	456	518	497	463	368	361	351	284
Kladky	1068	986	860	594	579	531	478	422	428	402	359
Konice	4392	4226	4036	3050	3314	3068	3183	3099	3031	2931	2793
Lipová	1293	1552	1504	1071	1126	1008	921	833	778	784	711
Ludmírov	1348	1201	1095	840	824	728	636	631	585	574	568
Ochoz	311	309	301	236	219	215	199	216	208	196	192
Polomí	299	298	318	229	244	208	178	156	152	144	152
Raková u Konice	497	468	438	354	323	270	223	168	181	195	206
Rakůvka	183	221	211	167	162	135	127	118	103	110	98
Skřípov	1934	1921	1566	612	642	513	440	350	346	348	347
Stražisko	682	673	756	662	664	602	499	416	424	434	435
Suchdol	1209	1282	1212	949	1036	923	797	701	662	648	623
Konicko celkem	22584	22486	20478	14555	15326	13688	12829	11816	11447	11240	10652

Na celém Konicku se od prvního sčítání snížil počet obyvatel o více než polovinu. Pouze obec Bohuslavice zaznamenala nárůst počtu obyvatel mezi lety 1980 - 1991, a to téměř o polovinu.

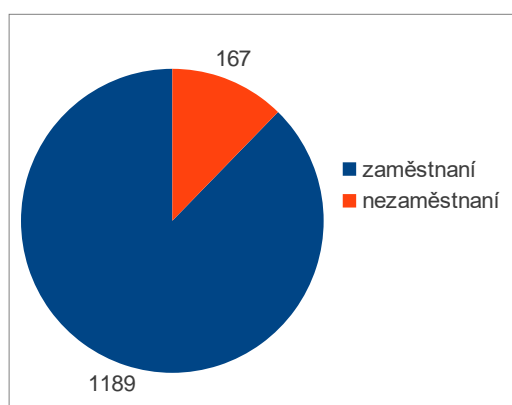
V území se nacházejí 3 domovy pro seniory, a to v Jesenci, Ludmírově a Bohuslavicích. Vlivem stále rostoucího věku populace se uvažuje o zřízení podobného zařízení i v Konici.

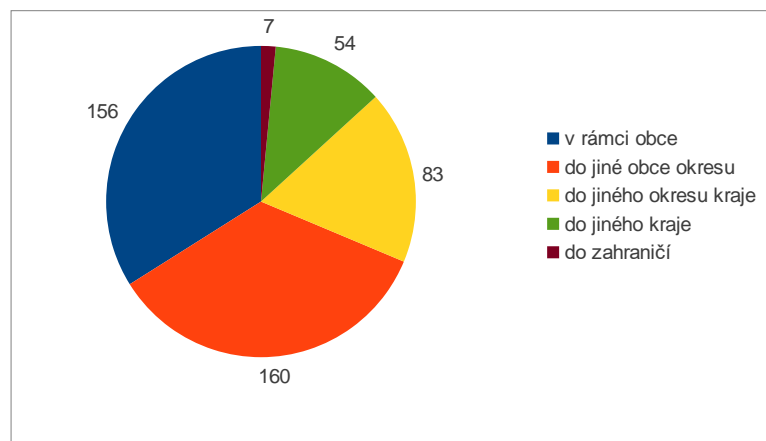
Obr. 15 Věková pyramida obyvatel mikroregionu,
zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Město Konice jako centrum mikroregionu si zaslouží větší pozornost a lze na jeho příkladu zobrazit problém zaměstnanosti a dojížděky do zaměstnání.

Konice má poměrně velký počet dlouhodobě nezaměstnaných. Tuto problematiku částečně řeší různé rekvalifikační programy úřadu práce. Pomáhají také dotace z Evropské unie na podporu zaměstnanosti, kdy je možné zaměstnat dlouhodobě nezaměstnaného člověka a po dobu 12 měsíců je jeho mzda (pouze určitá minimální částka) hrazena z fondů EU.

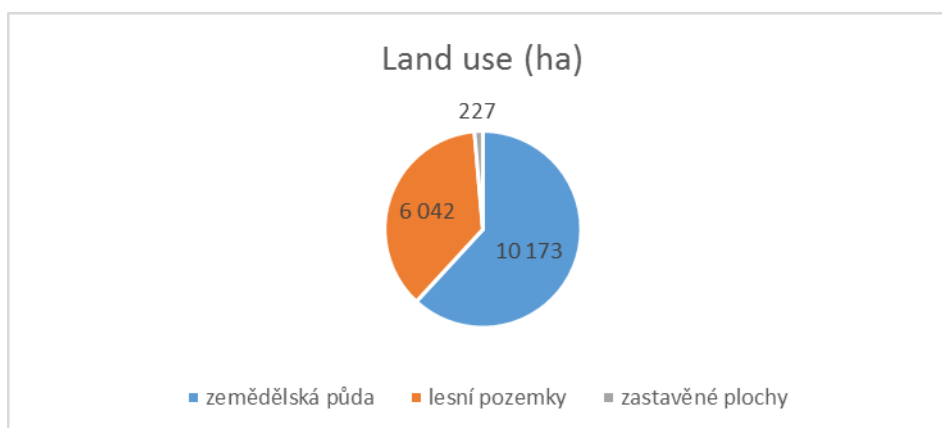
Obr. 16 Zaměstnanost ekonomicky aktivního obyvatelstva, Konice
zdroj: SLDB 2011, vlastní zpracování

Obr. 17 Vyjíždka do zaměstnání, Konice,
zdroj: SLDB 2011, vlastní zpracování

4.8 Stav bytového a domovního fondu

V roce 2014 zabíraly zastavěné plochy ve studovaném území 227 hektarů. Na následujícím grafu je vidět poměrně velké zastoupení lesních pozemků v mikroregionu. Tento převážně přírodní charakter lokality má vliv na velké zastoupení objektů druhého bydlení na celkovém objemu domovního fondu.

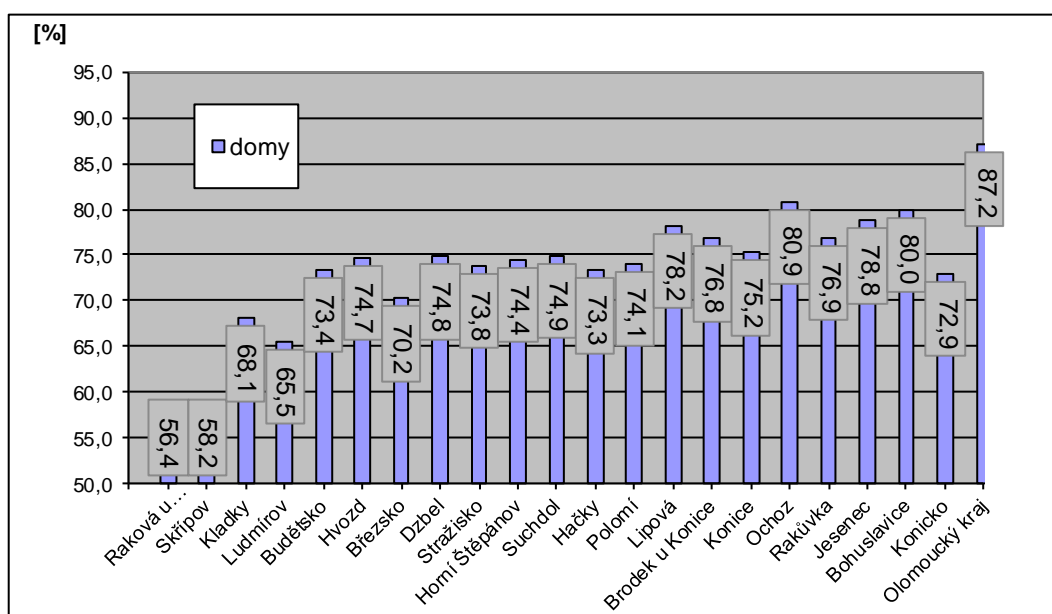

Obr. 18 Využití půdy v mikroregionu Konicko,
zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Na Konicku je poměrně malé množství bytových domů. Z hlediska druhého bydlení jsou pro nás zajímavá spíše data o rodinných domech. Data o bytech a jiných domech než rodinných tedy budou vynechána. V roce 1991 bylo v mikroregionu 3 144 trvale obydlených domů a 1 128 neobydlených. V roce 2001 to bylo 3 099 trvale obydlených

domů a 1 174 neobydlených. Ve sčítání v roce 2011 pak byly zjištěny počty 3073 pro obydlené domy a 1367 neobydlených rodinných domů. U všech sčítání je neobydlených domů zhruba čtvrtina a obydlenost se postupně snižuje. V kategorii neobydlených domů se budou mimo jiné nacházet právě chaty a chalupy (Sčítání lidu, domů a bytů 1991, 2001, 2011).

Data z roku 2001 udávají, že 24,1 % z celkového počtu domů na Konicku bylo využíváno pouze k rekreaci. V rámci kraje to byl největší podíl. Více než polovina těchto domů byla postavena před rokem 1920. V Hačkách a Kladkách jsou domy nejstarší, tyto obce mají i větší podíl chalupářů (Valenta 2006).

Obr. 19 Podíl trvale obydlených domů z celkového počtu domů v obcích Konicka a v Olomouckém kraji v roce 2001 (v %)

zdroj: Sčítání lidu, domů a bytů 2001, vlastní zpracování

V publikaci *Statistický lexikon obcí České republiky 1992* je uvedena kategorie OIR – tedy objekty individuální rekreace. Dále je zde rozdělení na chaty a rekreační chalupy nevyčleněné z bytových fondů. Jsou k dispozici data přímo pro jednotlivé části obcí. Obdobně u dat ze sčítání 2001 byly pro jednotlivé obce k dispozici počty tzv. „domů určených k rekreaci“, ty by měly zahrnovat chaty i chalupy dohromady. V tomto sčítání už byly uvažovány pouze obce jako administrativní celek, bez ohledu na místní části. Data z těchto dvou zdrojů byla pro srovnání umístěna do následující společné tabulky. V následující tabulce jsou zvýrazněny obce, ve kterých byl proveden terénní průzkum.

Tab. 4 Srovnání dostupných dat o počtech objektů individuální rekreace

zdroj: RŮŽKOVÁ 1994, SLDB 2001, vlastní zpracování

Název obce	Název místní části	OIR 1991 (chaty)	OIR 1991 (chalupy)	SLDB 2001 domy k rekreaci
Bohuslavice	Bohuslavice	5	15	8
Brodek u Konice	Brodek u Konice	0	12	53
	Dešná	0	13	
	Lhota u Konice	0	11	
Březsko	Březsko	2	21	24
Budětsko	Budětsko	1	0	22
	Slavíkov	5	1	
	Zavadilka	0	1	
Dzbel	Dzbel	0	12	13
Hačky	Hačky	8	0	9
Horní Štěpánov	Horní Štěpánov	3	49	74
	Nové Sady	0	7	
	Pohora	0	13	
Hvozd	Hvozd	4	12	49
	Klužínek	3	10	
	Otročkov	0	2	
	Vojtěchov	6	11	
Jesenec	Jesenec	0	12	15
Kladky	Kladky	0	39	34
	Ošíkov - Trpín	6	4	
Konice	Čunín	102	23	151
	Konice	17	12	
	Křemenec	3	19	
	Ladín	3	8	
	Nová Dědina	14	10	
	Runářov	5	23	
Lipová	Hrochov	4	8	37
	Lipová	5	3	
	Seč	211	18	
Ludmírov	Dětkovice	1	2	63
	Ludmírov	1	20	
	Ponikev	0	6	
	Milkov	3	0	
	Ospělov	1	13	
Ochoz	Ochoz	4	11	5
Polomí	Polomí	7	9	10
Raková u Konice	Raková u Konice	10	22	32
Rakůvka	Rakůvka	10	4	6
Skřípov	Skřípov	0	54	57
Stražisko	Maleny	150	20	25
	Růžov	36	6	
	Stražisko	67	41	
Suchdol	Jednov	2	11	33
	Labutice	4	6	
	Suchdol	5	18	

5 METODIKA

Data jsou založena na průzkumu vlivu druhého bydlení na rozvoj Mikroregionu Konicko uskutečněném ve vybraných obcích mikroregionu. Jako způsob sběru informací bylo zvoleno dotazníkové šetření a kvalitativní terénní průzkum. Byly použity 2 typy dotazníku. První dotazník byl distribuován starostům všech obcí mikroregionu a druhý chalupářům a chatařům ve vybraných obcích. Otázky byly v době tvorby dotazníku sestaveny na základě dosavadních, především autorčiných znalostí problematiky druhého bydlení. Ke správné formulaci napomohla publikace: Jak se vyrábí sociologická znalost (Disman 2006). Vhodnost výběru otázek byla později validována, když byly podobné otázky nalezeny v průzkumu použitém pro publikaci Druhé bydlení v Česku (Bičík 2001).

Hypotézou průzkumu bylo, že pozitivní vztah chalupářů a chatařů k obci může ovlivňovat jejich pozdější rozhodnutí se do lokality přestěhovat natrvalo a pozvednout tak demografické charakteristiky mikroregionu a svým sociálním i finančním kapitálem napomocť k rozvoji.

První dotazník byl adresován starostům všech dvaceti obcí mikroregionu a byl distribuován formou elektronické pošty a doplněn průvodním dopisem s informacemi o účelu dotazníku a průběhu dalšího šetření. Dotazník byl dle rady vedoucího práce vytvořen na webu www.click4survey.cz. Obsahoval jak otevřené otázky, tak otázky s možnostmi výběru odpovědi. Hlavním důvodem distribuce dotazníku starostům byl sběr dat o počtech a adresách chatařů a chalupářů v jednotlivých obcích. Na základě výsledků měl potom být proveden terénní průzkum s distribucí tištěných dotazníků přímo chatařům a chalupářům.

Dotazník pro starosty obsahoval tyto otázky:

1. Převládá v obci počet chat, nebo chalup? Znáte přibližné počty?
2. Máte pocit, že jsou chataři a chalupáři pro obec výhodou, nebo přítěží?
 - a) Výhodou, někteří se podílí na chodu obce
 - b) Jak kteří, s některými jsou problémy
 - c) Jsou spíše přítěží
3. Zapojují se někteří chataři a chalupáři do společenského dění v obci? Pokud ano, do jakého?

4. Po tomto dotazníku bude následovat dotazník přímo pro chataře a chalupáře, můžete mi poskytnout popisná čísla alespoň několika z nich? (Čím více, tím lépe.)

5. Jaký je podle vás ve vaší obci nejlepší způsob sběru vyplněných dotazníků od chatařů/chalupářů?

Původním předpokladem bylo, že všichni starostové během měsíce dotazník vyplní a na základě těchto údajů bude zvolen typ distribuce a sběru dotazníků pro rekreanty v jednotlivých obcích. Návratnost tohoto dotazníku však byla velmi nízká a starostové neuvledli relevantní možnosti sběru dotazníků od rekreatů (mohlo to být například osobní vyzvednutí tazatelkou, sběr na obecním úřadě, v místním smíšeném zboží či hostinském zařízení). Tato otázka byla ponechána jako otevřená, bez možnosti výběru odpovědi, aby nenaváděla starosty k výběru možnosti, která není ideální, ale ponechala prostor pro individuální podmínky obce.

V prvních dnech po zaslání dotazníku bylo vyplněno 6 dotazníků starosty obcí: Rakůvka, Polomí, Suchdol, Hačky, Skřípov a Hvozd. Po opětovném zaslání dotazníku zodpověděly obce Raková u Konice, Březsko a Ludmírov. Z jejich odpovědí i z pilotního průzkumu později vyplynulo, že i z logistických důvodů bude nejlepším způsobem sběru dat strukturovaný osobní rozhovor.

Následujícím krokem byla tedy distribuce dotazníku chatařům a chalupářům. Problémem se ukázala být roční doba, kdy většina rekreatů už své objekty nenavštěvovala. 25. 12. 2015 proběhlo pilotní dotazníkové šetření v Runářově, kde byly tištěné dotazníky distribuovány do poštovních schránek 20 chalup. Toto proběhlo na základě hypotézy, že mnozí chalupáři navštěvují své chalupy na Silvestra a ve volné dny před ním. Toto se v Runářově v minulosti v mnoha případech dělo, ale je možné, že vzhledem k letošní absenci sněhové pokrývky zvolili chalupáři jinou formu trávení oslav Nového roku. Návratnost dotazníku byla v tomto případě nulová. Dalším důvodem neúspěšnosti mohl být způsob sběru dotazníku, kdy rekreanti mohli zvolit, jestli dotazník odevzdají do prodejny potravin, nebo do poštovní schránky rodinného příslušníka tazatelky. Chalupáři ve většině případů prodejnu v Runářově nenavštěvují a chyběla zde motivace k námaze s odevzdáním dotazníku spojené. Dotazník byl souběžně zpracován také v online podobě. To umožnilo distribuci přes sociální sítě a došlo tak k vyplnění údajů od několika mladších chalupářů. Později s příchodem chalupářské sezóny byly v Runářově uskutečněné strukturované rozhovory s několika

chalupáři.

Vlivem příznivého počasí na Velikonoce 2016 autorka usoudila, že někteří chataři a chalupáři jistě využijí o 2 dny prodlouženého víkendu a pojedou zahájit práce na svých zahradách. Proběhlo tak dotazníkové šetření v několika obcích, jejichž starostové uvedli popisná čísla chalupářů. Bylo to Polomí, Rakůvka, Raková u Konice a Klužíněk (součást Hvozda). V těchto obcích se podařilo několik chalupářů zastihnout a ústně jim položit otázky z dotazníku a na místě jej vyplnit.

Byla zde využita tzv. „snowball technique“, tedy technika sněhové koule (Disman 2006), kdy nám první oslovený chalupář dal informace o tom, kde najít ty další. Úplné a přesné znění dotazníku je uvedeno v příloze č. 1.

Vzhledem k roční době se tedy podařilo zastihnout pouze chalupáře, ne chataře. Chatové oblasti se vyskytují v zásadě menším počtu obcí (Stražisko, Seč, Čunín) a vztah chatařů k území, stejně jako jejich plány se sem v budoucnu přestěhovat nebývají tak silné jako je tomu v případě chalupářů, takže vzorek respondentů byl přijat jako dostatečný. Informace od několika chatařů se později podařilo získat v Runářově.

Dotazník pro chataře a chalupáře byl anonymní, ale obsahoval základní identifikační otázky o věku, pohlaví a profesi a otázku na místo trvalého bydliště. Následovaly otázky ohledně způsobu získání objektu, rodinným vazbám na vesnici, četnosti návštěv, způsobu dopravy, podpory místní ekonomiky, zapojení do společenského dění, aktivit v okolí a plánů na přeměnu na trvalé bydliště. Během osobního vyplňování vyšlo najevo, že předdefinované možnosti výběru odpovědí jsou někdy nedostatečné, dotazník byl tedy doplněn o další, často se vyskytující, možnosti. Zahrnovalo to přidání možnosti návštěv hostinských zařízení v jiné obci, dojížděky do kostela do jiné obce a nákupu v Konici. U otázky na možnost změny rekreačního objektu na trvalé bydliště byla přidána možnost, že respondent do budoucna plánuje na chalupě trávit období od jara do podzimu, ale na zimu si ponechá svůj městský byt.

Pro zjednodušení analýzy výsledků byla všechna data získaná z terénního průzkumu zadána do elektronické šablony dotazníku na www.click4survey.cz, kde mohla být následně vyhodnocena pomocí procentuálního zastoupení odpovědí a grafických či tabulkových výstupů. Pro některé otázky však tato metoda nevyhovovala, byl proto použit také program Microsoft Excel.

6 VÝSLEDKY

6.1 Údaje od starostů

V mikroregionu je celkem 20 obcí, jejichž starostové byli pomocí elektronické pošty osloveni s žádostí o vyplnění internetového dotazníku. Tento dotazník byl celkem 49 krát otevřen a vyplnilo ho 9 osob. Další 3 osoby dotazník z nějakého důvodu nedokončily. Návratnost tohoto dotazníku byla 18 %. Starostům zabrala odpověď průměrně 6 minut.

Na základě odpovědí byly zjištěny údaje o obcích Březsko, Hačky, Hvozd, Ludmírov, Polomí, Raková u Konice, Rakůvka, Skřípov a Suchdol. Většinu odpovědí není možné analyzovat plošně, je třeba uvést údaje pro každou obec zvlášť. O každé zkoumané obci bude uvedena i stručná charakteristika.

6.1.1 Březsko

Obec Březsko se nachází v těsné blízkosti Konice, pouze 2 km na sever. Obec má 214 obyvatel s průměrným věkem 44 let, je plynofikovaná a má připojení na čistírnu odpadních vod. Funguje zde obecní knihovna a Sbor dobrovolných hasičů. Dle výsledků SLDB 2001 měla obec 24 objektů určených k rekreaci. Podle údajů z roku 1991 to byly 2 chaty a 21 chalup.

Starosta v dotazníku odpověděl, že cca 30 % Březska je obydleno chalupáři či chataři. Někteří z nich se nějakým způsobem podílí na chodu obce, jejich přítomnost je tedy pro obec výhodou. Někteří rekreatanti zde také navštěvují společenské akce. Starosta poskytl čísla popisná šesti chalup.

6.1.2 Hačky

Hačky jsou malou obcí se 102 obyvateli, ale i tak se zde nachází Sbor dobrovolných hasičů. V roce 1991 zde bylo 8 chat, SLDB 2001 pak udává 9 domů k rekreaci. Nyní se v Hačkách podle starosty nachází 5 objektů druhého bydlení. Starosta uvádí, že: chataři či chalupáři „*pomáhají s pracemi v obci, zapojují se do kulturního dění a zpravidla se nakonec stanou občany obce*“.

Pan starosta uvedl 2 popisná čísla. Vzhledem k malé pravděpodobnosti, že tito potenciální respondenti budou zastiženi, byla osobní návštěva Haček vynechána.

6.1.3 Hvozd

Pod obec Hvozd administrativně spadají také osady Klužínek, Otročkov a Vojtěchov. Dohromady zde žije 619 obyvatel. Počet obyvatel od roku 1869 klesl o polovinu a stále se snižuje. Jako větší obec má Hvozd svou poštu i veřejnou knihovnu. Je zde nižší stupeň základní školy. Údaje z roku 1991 uvádí ve Hvozdě 4 chaty a 12 chalup, v Klužínce 3 chaty, 10 chalup, v Otročkově 2 chalupy a ve Vojtěchově 6 chat a 11 chalup. Za rok 2001 je k dispozici údaj 49 rekreačních objektů souhrnně. Starosta poskytl popisná čísla 6 chalup v Otročkově, 5 ve Vojtěchově a 5 v Klužínce. Uvedl, že s některými chalupáři či chataři jsou problémy. Do společenského dění se z rekreačních údajně zapojuje pouze majitel hospody ve Vojtěchově, čímž si vlastně láká hosty.

6.1.4 Ludmírov

Ludmírov má spolu s částmi Milkov, Dětkovice, Ospělov a Ponikev 568 obyvatel. Jedinou oficiální neziskovou organizací je zde sbor dobrovolných hasičů. Pouze 65,5 % domů je zde trvale obydlených. V roce 1991 byla v Dětkovicích 1 chata, 2 chalupy, v samotném Ludmírově 1 chata, 20 chalup, v Ponikvi 6 chalup, v Milkově 3 chaty a v Ospělově 1 chata, 13 chalup. V roce 2001 to bylo pro celou oblast 63 objektů druhého bydlení. Pro rok 2015 udala paní starostka 77 chat a chalup. Některé chataře a chalupáře starostka vnímá jako problémové a dle jejích slov se do společenského dění v obci nezapojují. Starostka také uvedla, že chalupáři dotazník odmítají, tato oblast byla tedy vyloučena z dalšího stadia průzkumu.

6.1.5 Polomí

Polomí je další z malých obcí v severozápadní části mikroregionu. Má 152 obyvatel a v posledním roce měla jako jedna z mála obcí přírůstek obyvatel. Od roku 1991 je zde počet obyvatel poměrně stabilní. Domovní fond je zde ze 74 % obydlen trvale. V roce 1991 zde bylo 7 chat a 9 chalup a v roce 2001 to bylo dohromady 10 objektů k rekreaci. Starosta poskytl popisná čísla 7 chalup a uvedl, že chataři a chalupáři jsou pro obec výhodou a někteří se zapojují do kulturního dění.

6.1.6 Raková u Konice

Raková patří se svými 206 obyvateli ke středně velkým obcím v severní části mikroregionu, 7 km od Konice. V obci je mateřská škola a to souvisí s tím, že od roku 1991 se zde počet obyvatel zvýšil o 40. Raková patří k obcím, kde se stále dodržují tradice jako stavění a kácení májky a sv. Mikuláš. Kromě knihovny, sboru dobrovolných

hasičů tu funguje mateřské centrum Rakováček a sportovní klub. Pravidelně zde vychází obecní zpravodaj, který je adresován rovnou měrou stálým obyvatelům i chalupářům. V jednom z čísel tohoto zpravodaje je dokonce zmínka o řešení problému nedostatku parkovacích míst v obci v letních měsících, kdy sem jezdí zvýšený počet rekreatantů. Domovní fond je trvale obydlen pouze z 56 %.

V roce 1991 tu bylo 10 chat a 22 chalup, v roce 2001 stejný počet. Starosta uvedl počet 33 i pro rok 2015. Uvedl také rekordní počet popisných čísel a to 19. Rekreatanti se podle něj do společenského dění zapojují jen velmi málo a s některými jsou zde problémy.

6.1.7 Rakůvka

Rakůvka je se svými 98 obyvateli nejmenší obec, která se zúčastnila průzkumu. Počet obyvatel tu postupně ubývá. I přes negativní demografickou charakteristiku zde ale funguje sbor dobrovolných hasičů, myslivecký spolek a veřejná knihovna.

V roce 1991 zde bylo 10 chat a 4 chalupy, v roce 2001 byl celkový počet objektů druhého bydlení 6. Starosta uvedl, že se zde nachází 9 chat a 10 chalup a poskytl všechna jejich popisná čísla. Chalupáři jsou podle něj pro obec výhodou, protože někteří se přímo podílí na chodu obce, účastní se akcí pořádaných obcí, hasiči a prací pro děti.

6.1.8 Skřípov

Skřípov je obec, která přišla po 2. světové válce o cca 1000 německých obyvatel. Dostala se tak z počtu 1934 obyvatel v roce 1869 na 347 v roce 2015. V posledních letech ale počet obyvatel opět pozvolna roste. Skřípov má spolu s Rakovou nejnižší podíl trvale obydlených domů v mikroregionu (58 %). Výhodou Skřípova je velice čisté ovzduší a velký podíl chráněných přírodních ploch. To sem láká rekreatanty, kteří dle starosty v obci navštěvují 40 chalup a 2 chaty. V roce 1991 to bylo údajně 54 chalup a do roku 2001 se jejich počet zvýšil na 57. Starosta také zmiňuje, že s některými chalupáři jsou problémy a nikdo z nich se nezapojuje do společenského dění v obci. Starosta uvedl pouze 1 číslo popisné, nebylo tedy přistoupeno k osobní návštěvě obce.

6.1.9 Suchdol

Suchdol je tvořen částmi Suchdol, Jednov a Labutice. Jeho populace se snížila z 1209 obyvatel v roce 1869 na 623 v roce 2015. V posledních letech se počet obyvatel stále mírně snižuje. V obci je pošta i sbor dobrovolných hasičů. Jednov je pro svůj

kostel Navštívení Panny Marie a studánku s údajně léčivou svatou vodou vyhlášeným poutním místem. Zajímavostí je zde větrný mlýn, který byl přestavěn na rekreační objekt. Domovní fond je trvale obydlen ze 74 %. Starosta udává, že je zde zhruba 60 chalup a chalupáři jsou pro obec výhodou, někteří z nich se podílejí na chodu obce a účastní se akcí, které připravují místní spolky. Starosta uvedl, že údaje o číslech popisných nemůže poskytovat, terénní průzkum tedy v této lokalitě neproběhl.

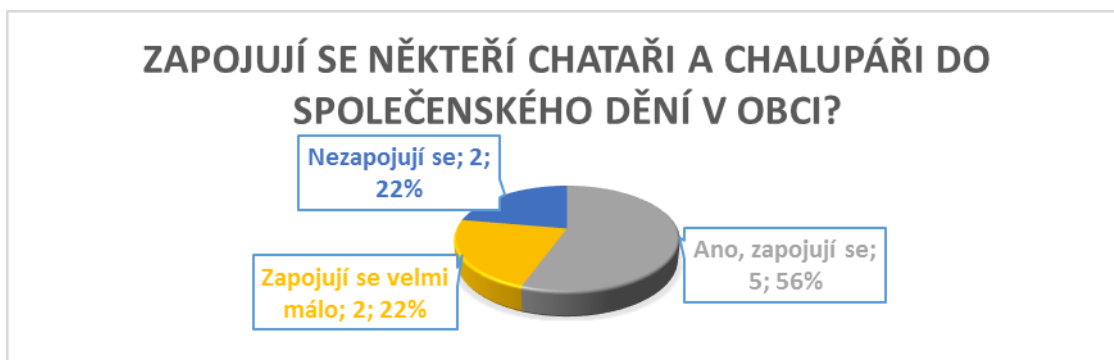
Tento první průzkum lze tedy shrnout takto: Ve všech zkoumaných obcích převládá počet chalup nad chatami, i když někteří starostové špatně pochopili otázku a neposkytli přesné počty chat a chalup. Otázka zřejmě nebyla zcela jasně formulovaná, protože někteří starostové odpověděli spíše na otázku, zda převládá počet druhého bydlení nad trvalým bydlením. Odpovědi však bylo možné vydedukovat z další otázky, která se zabývala popisnými čísly chat a chalup.

Tab. 5 Převládá v obci počet chat, nebo chalup? Znáte přibližné počty?

Březsko	ne 70 % trvale obydleno
Hačky	5
Hvozd	Ne, pouze v místních částech Otročkov, Vojtěchov a Klužínek
Ludmírov	77
Polomí	chalup
Raková u Konice	85 domů, 33 chalup
Rakůvka	chat 9, chalup 10
Skřípov	chalupy 40, chaty 2
Suchdol	máme jen chalupáře - cca 60 domů

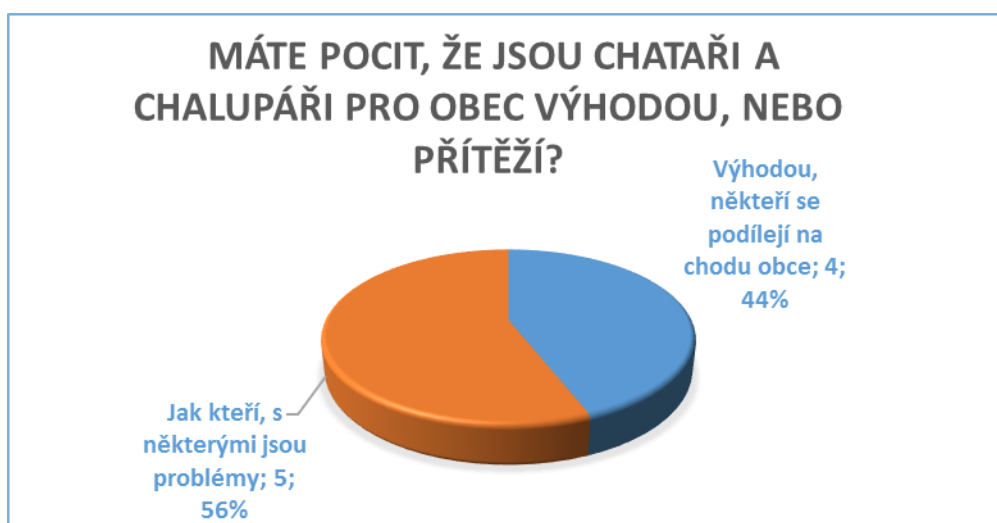
Další otázka směřovala na míru zapojení rekreatantů do společenského dění obce. Až 5 z 9 starostů uvedlo, že chataři a chalupáři se nějakým způsobem zapojují do společenského dění v obci, 2 odpověděli, že se zapojují velmi málo a 2, že vůbec.

Ve všech grafech v této i v následující kapitole je v popisu kategorií nejdříve uvedena zvolená odpověď, následuje počet respondentů, který takto odpověděl a jejich procentuální zastoupení z celkového počtu respondentů.

Obr. 20 Míra zapojení chatařů a chalupářů do společenského života obce dle vnímání starostů

Poslední otázkou, která vypovídala o pozici rekreatantů v obci, byla otázka: Máte pocit, že jsou chataři a chalupáři pro obec výhodou, nebo přítěží? Z výsledku lze vyvodit, že rekreatanti mohou být pro obec výhodou, ale vždy se najdou výjimky, které potvrzují pravidlo. Zcela záporně zde neodpověděl nikdo.

Obr. 21 Přínos chalupářů v obcích

6.2 Údaje od chatařů a chalupářů

Po získání čísel popisných od starostů bylo přistoupeno k návštěvě Klužínska, Rakůvky, Rakové u Konice a Polomí. Zde proběhly polostrukturované rozhovory s několika chalupáři. Údaje byly zaznamenány do tištěných dotazníků. Stejně šetření proběhlo v Runářově, protože zde autorka zná chalupáře i osobně. Zbytek vyplněných dotazníků byl získán pomocí distribuce na sociálních sítích a jiných kontaktů na chalupáře. Celkový počet dotazovaných se vyšplhal na 35.

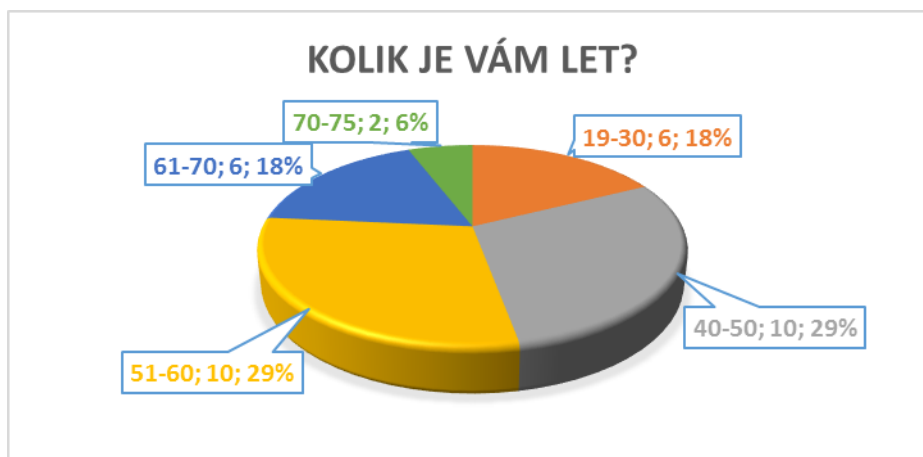
Nejvíce respondentů bylo v Runářově, následoval Klužínek a Rakůvka. Počty respondentů podle jednotlivých vesnic jsou zobrazeny v následující tabulce.

Tab. 6 Lokalizace respondentů

V které obci máte chalupu/chatu?	
Runářov (část Konice)	16
Klužínek (část Hvozda)	3
Rakůvka	3
Labutice (část Suchdola)	2
Raková u Konice	2
Kladky	2
Čunín (část Konice)	1
Hačky	1
Křemenec (část Konice)	1
Maleny (část Stražiska)	1
Polomí	1
Skřípov	1

Identifikační otázky o pohlaví, věku a profesi respondentů byly sice umístěny až na konec dotazníku či rozhovoru, ale budou zde uvedeny na začátku. Respondenti byly častěji muži, ale nelze z toho vyvozovat jiné závěry než to, že muži byli častěji k zastavení venku před objektem. Bylo tedy osloveno 60 % mužů a 40 % žen. Otázka na profesi se ukázala být bezpředmětná, protože se zde vyskytovala široká škála profesí včetně důchodců. Nebyli zde respondenti s nejhůře placenými povoláními, jako jsou například uklízečky, ani lidé na vysokých manažerských pozicích. Věkové rozmezí respondentů se pohybovalo mezi 19 a 75 lety. Mezi 30 a 40 lety neměl ani jeden z respondentů. Respondenti s věkem pod 30 let byli získáni pomocí sociálních sítí a

nebyli to vlastníci objektu. Největší počet dotazovaných měl tedy mezi 40 a 60 lety. Respondenti byli podle věku pro grafické zpracování rozděleni do kategorií v rozmezí zhruba 10 let.

Obr. 22 Věk respondentů

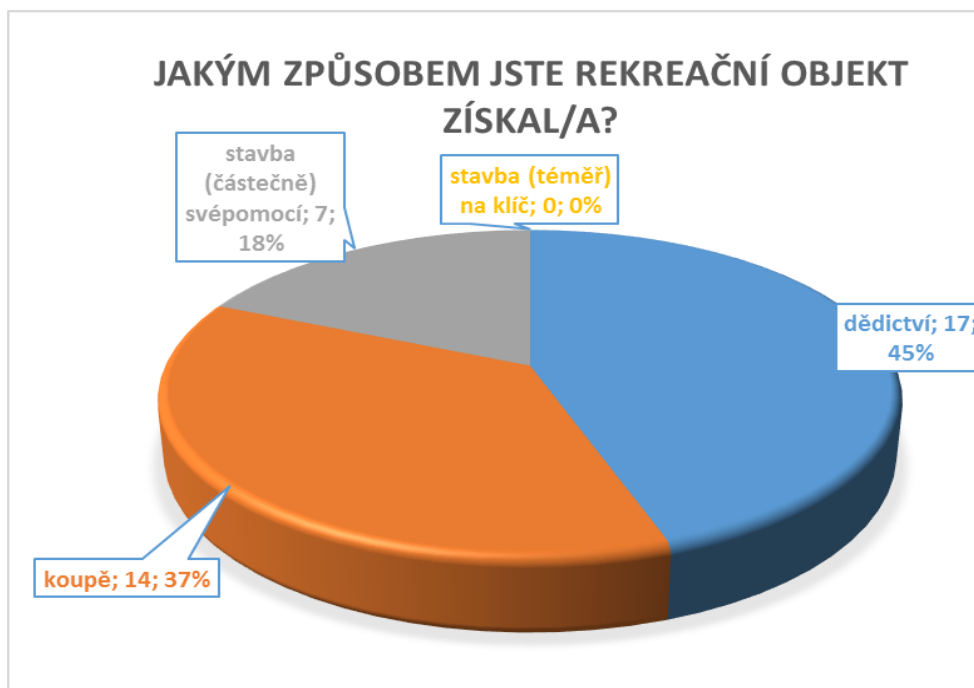
První otázka směřovala na zjištění místa trvalého bydliště. Podle předpokladu rekreatanti nejčastěji dojížděli z okresního města Prostějova, následoval Olomouc a v minimálním počtu Brno a Přerov. Chalupáři z Blanska a Litovle měli na obce rodinné vazby.

Tab. 7 Trvalé bydliště rekreatantů

Kde se nachází Vaše trvalé bydliště?	
Prostějov	17
Olomouc	12
Brno	2
Přerov	2
Blansko	1
Litovel	1

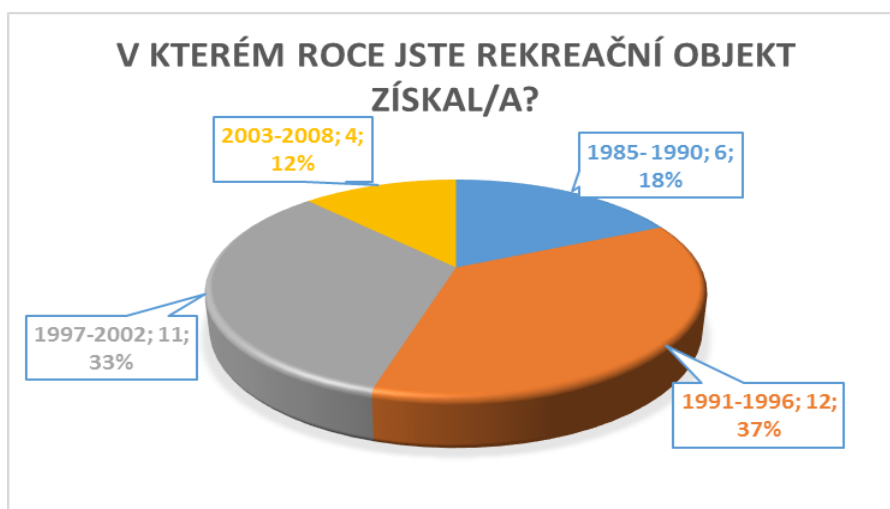
O vztahu rekreatantů k objektu a obci mohly vypovídat odpovědi na otázku o způsobu získání objektu. Podle odpovědi – dědictví, koupě, stavba (částečně) svépomocí, stavba (téměř) na klíč, už bylo částečně zjevné, jestli má dotazovaný k obci vztah díky rodinným vazbám. Téměř polovina respondentů získala objekt dědictvím. Často tak do obce jezdili už v dětství či mládí, nebo z ní dokonce pocházeli. Dalších 37 % respondentů objekt koupilo a 18 % si jej samo postavilo. Objekty ve vlastnictví těchto 18 % se tedy dají považovat za chaty. Jednou z možností odpovědi byla stavba na

klíč, tuto variantu nezvolil nikdo z dotazovaných.

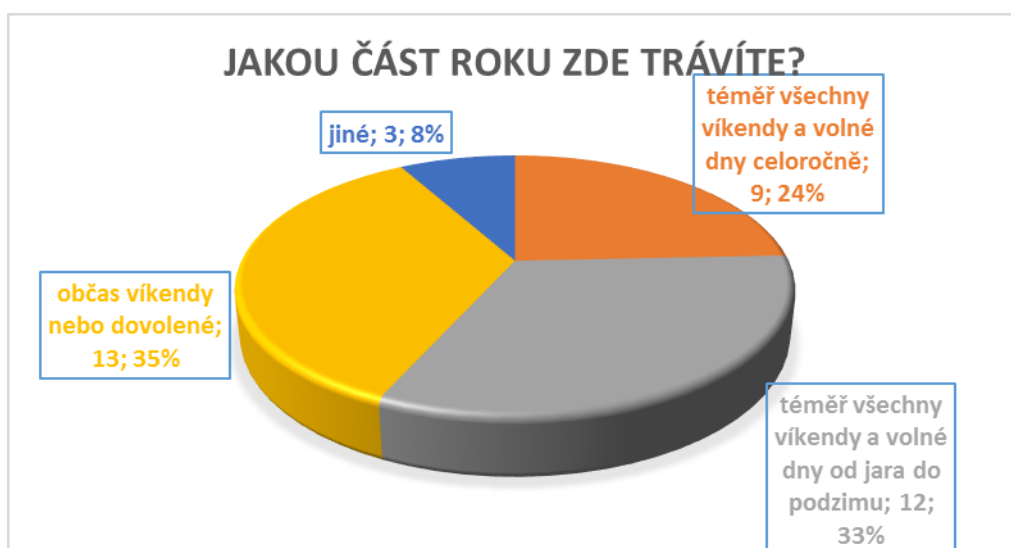
Obr. 23 Způsob získání objektu

Následovala otázka o roce získání chaty či chalupy. Odpovědi byly velmi různorodé, byly tedy vytrženy do skupin po 5 letech. Největší počet respondentů získal objekt během 1. poloviny 90. let. Otázka byla vyhodnocena jako nepříliš vhodná, větší výpovědní hodnotu by měla formulace: Od kterého roku objekt navštěvujete. Je to tak proto, že v častém případě dědictví je možné, že tam dotazovaný žil, či jezdil už v dětství a to opět formuje jeho vztah k lokalitě.

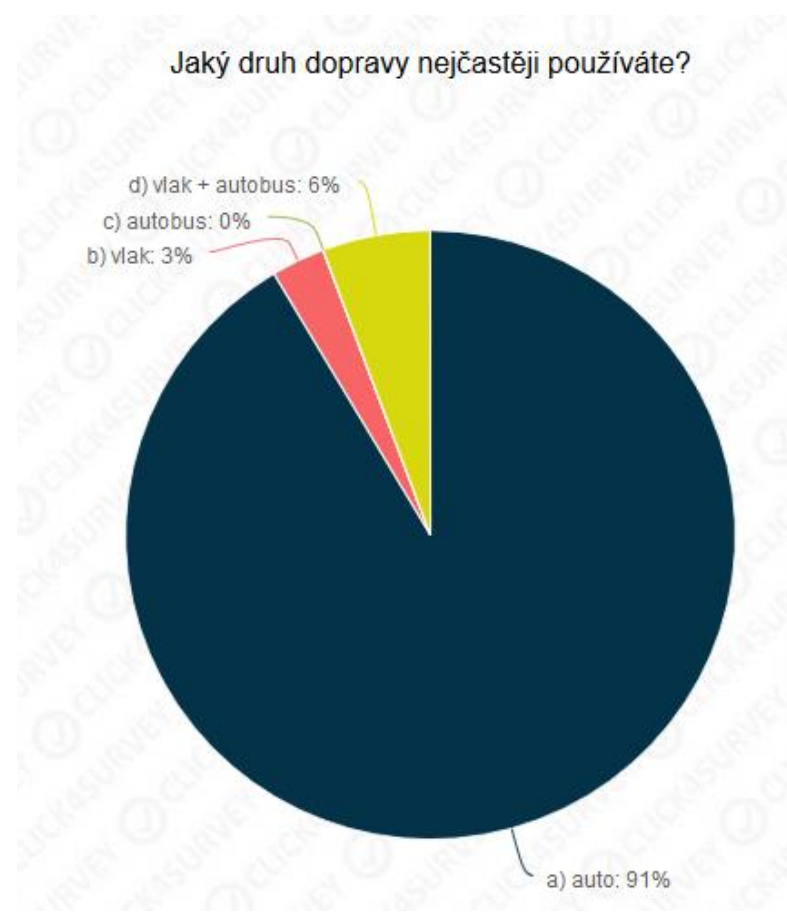
Obr. 24 Rok, kdy byl objekt získán

Otázka: „Jakou část roku zde trávíte?“ měla ve výsledku menší vypovídací hodnotu, protože ti, kteří navštěvují objekt jenom v létě, nebyli v tuto dobu osobně zastiženi. Vzhledem k velkému rozdílu mezi počty chalupářů udanými starosty a počtem, který byl začátkem jara zastižen, je pravděpodobné, že výsledky získané během různých termínů v létě by byly odlišné.

Obr. 25 Čas strávený na chatách a chalupách

Také otázka na nejčastěji používaný druh dopravy byla vzhledem k téměř nulové dopravní obslužnosti během víkendu u většiny obcí, které nejsou na trase železniční trati, ve výsledku bezpředmětná, protože drtivá většina respondentů používala osobní automobil. Vlak a autobus používají jen 3 respondenti.

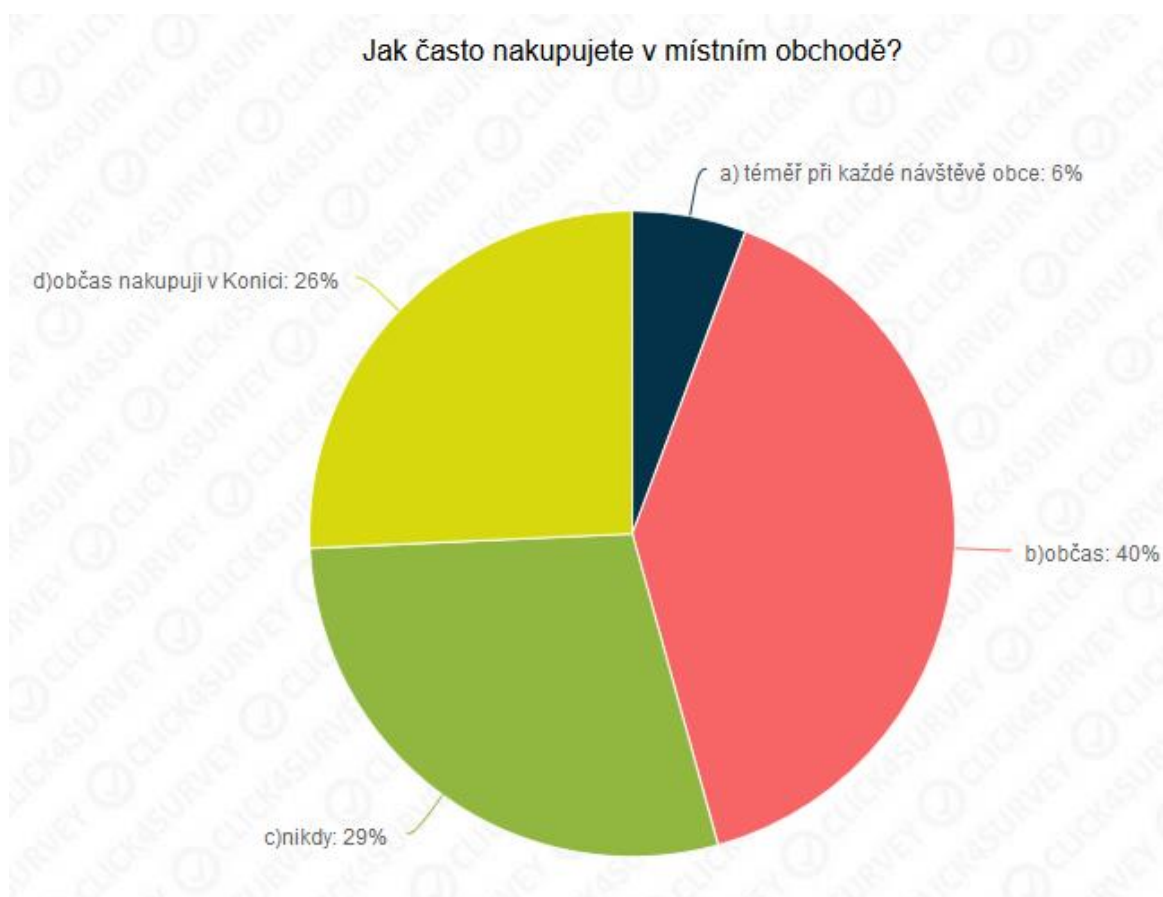

Obr. 26 Způsob dopravy na chaty a chalupy

Následovaly otázky, které měly souvislost s podporou místní ekonomiky a zapojením do společenského života obce. Ukázalo se, že více se zapojují ti, kteří mají v obci kořeny.

Vzhledem k všeobecnému malému procentu věřících žijících ve městech, odpověděl na otázku: „Jak často navštěvujete místní bohoslužby?“, kladně pouze 1 respondent.

Místa, kde se průzkum uskutečnil, byla většinou částmi jiné obce, vzdálené cca 3 km. V těchto osadách buď nejsou obchody s potravinami vůbec, nebo jen s velmi malým výběrem a nízkou kvalitou. U otázky: „Jak často nakupujete v místním obchodě?“, byla tedy přidána další možnost odpovědi: občas jezdíme nakoupit do Konice. Takto odpověděla téměř třetina respondentů. Další třetina respondentů odpověděla, že v obci ani v okolí nenakupuje.

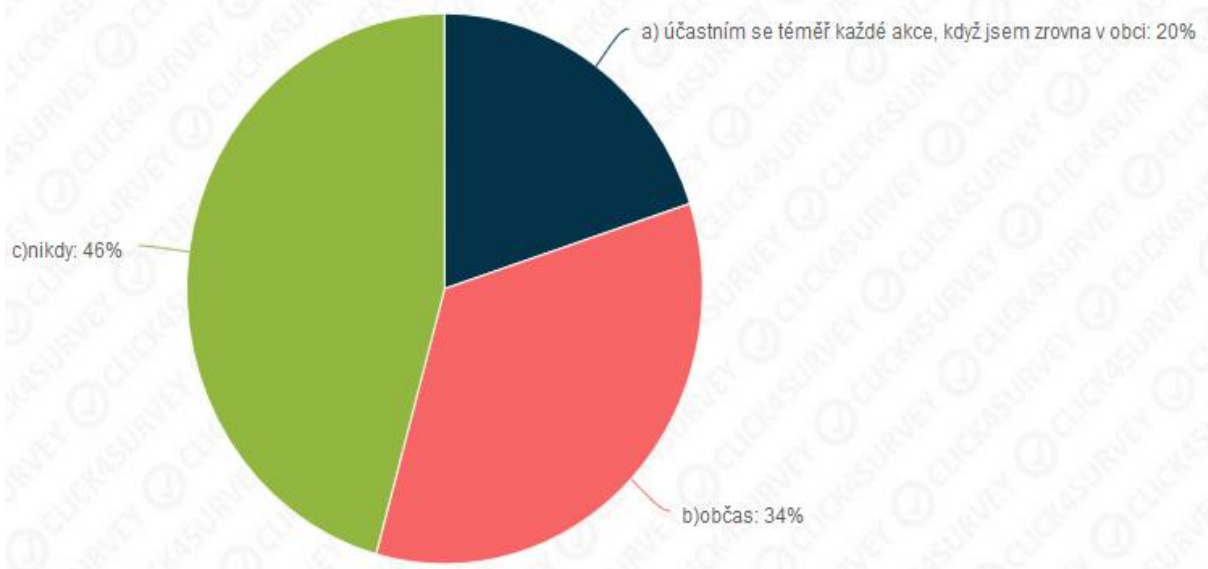
Obr. 27 Četnost návštěv místních obchodů

Otázka na pravidelnost účasti na kulturních akcích v obci nám měla přiblížit, jaké společenské vztahy mají chalupáři s místními. Téměř polovina respondentů se akcí neúčastní. Toto číslo se shoduje i s údaji, které poskytli starostové.

Stejnou vypovídací hodnotu měla otázka: „Angažujete se v místních spolcích (SDH, sportovní oddíly, Svaz zahrádkářů, atd.)?“. Jednou z možností odpovědi zde bylo: „rád/a bych, kdybych měl/a více času / kdyby tu nějaké byly“. Tuto možnost kupodivu nezvolil nikdo. Celých 33 respondentů odpovědělo na otázku záporně, 1 byl členem sboru dobrovolných hasičů a 1 se účastnil správy a stavby snowparku v Kladrkách, což nelze za spolek přímo považovat, i když je tím vytvořena určitá vazba na společenský život.

Stejně záporné odpovědi byly získány u otázky: „Spolupracujete nějakým způsobem se samosprávou?“. Byla získána pouze 1 kladná odpověď, kdy respondent nějakým způsobem spolupracuje v rámci skiparku.

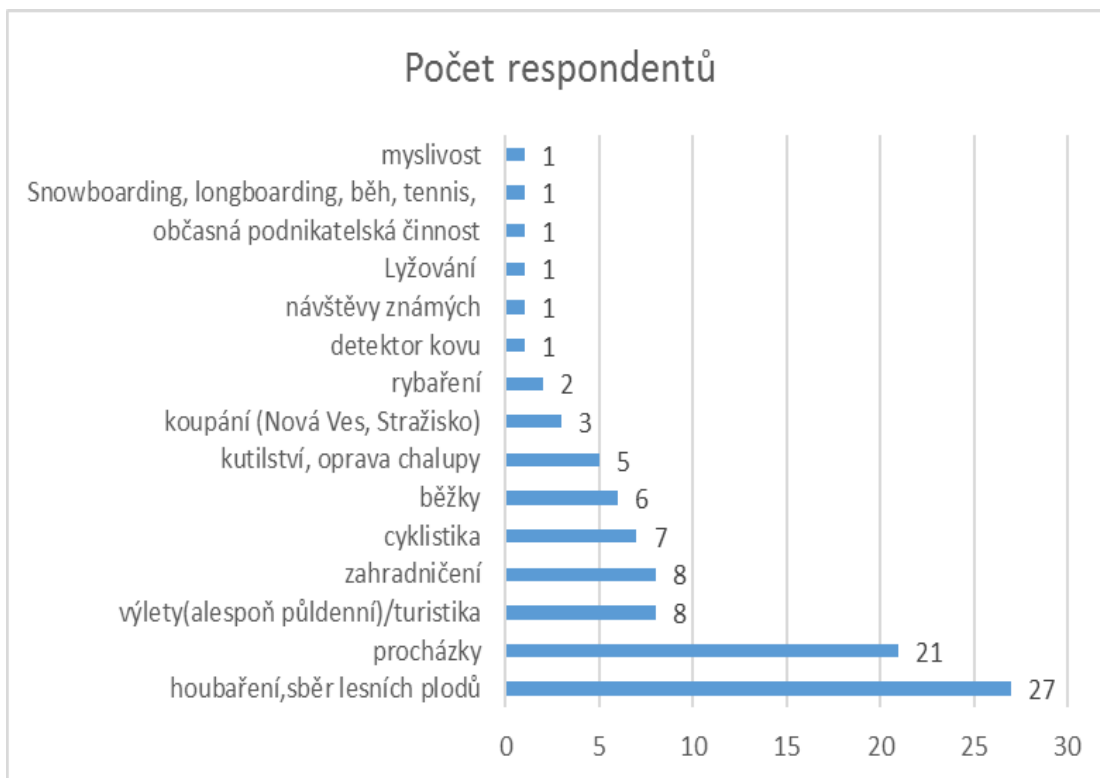
Jak často se účastníte místních kulturních akcí?

Obr. 28 Účast na kulturních akcích

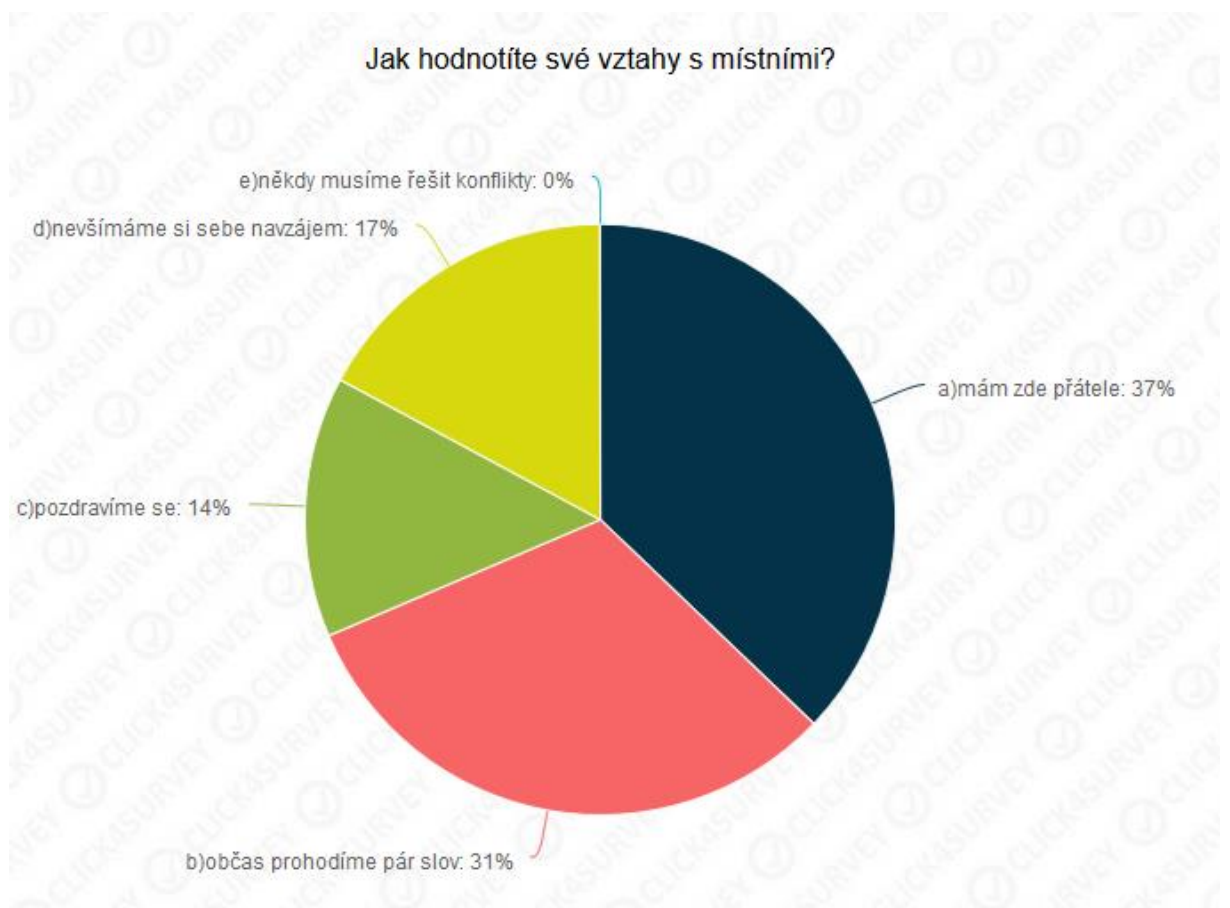
O oblíbených přírodních atraktivitách a nejčastějších způsobech využití volného času měla vypovídat otázka: „Jaké aktivity provozujete v okolí?“. S velkou četností se vyskytovala odpověď o zálibě v houbaření. To je pro mnoho chalupářů motivem k výběru tohoto lesnatého mikroregionu. U mladších respondentů byla častou odpovědí cyklistika, protože je tu mnoho dobře sjízdných lesních cest a ani na pozemních komunikacích nebývá o víkendech velký provoz. Častou odpovědí, i když přímo do této kategorie nezapadá, bylo zahradničení a kutilství.

V létě využívají jak rekreační, tak stálí obyvatelé možnosti koupání buď na koupališti ve Stražisku, nebo v zatopeném lomu u Nové Vsi, který je však od Konice vzdálený 17 km. Na Konicku tedy chybí větší počet možností koupání.

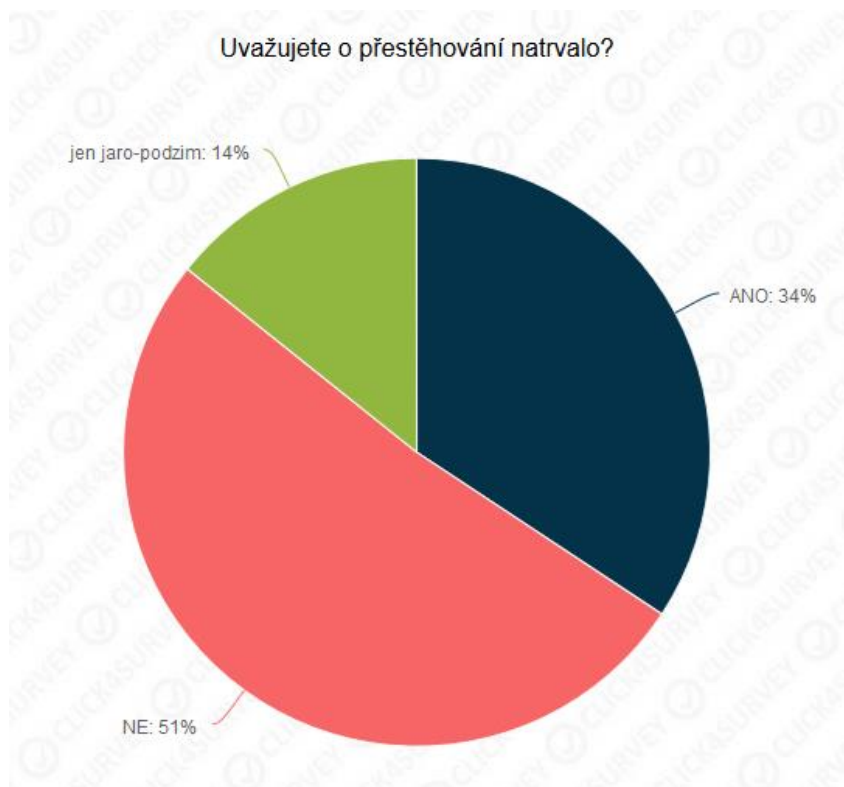
Obr. 29 Aktivity respondentů v lokalitě

Vztahy s místními označili respondenti většinou za dobré až neutrální. I když starostové zmínili, že s některými chalupáři či chataři jsou problémy, nikdo z dotazovaných nezmínil, že by někdy musel nějaké konflikty řešit. Je možné, že tito problémoví rekreatanti nebyli do průzkumu zahrnutí. Až 37 % respondentů má v obci dobré přátele, o čemž svědčí i to, že kontakty na některé z nich byly získány i přes sociální síť.

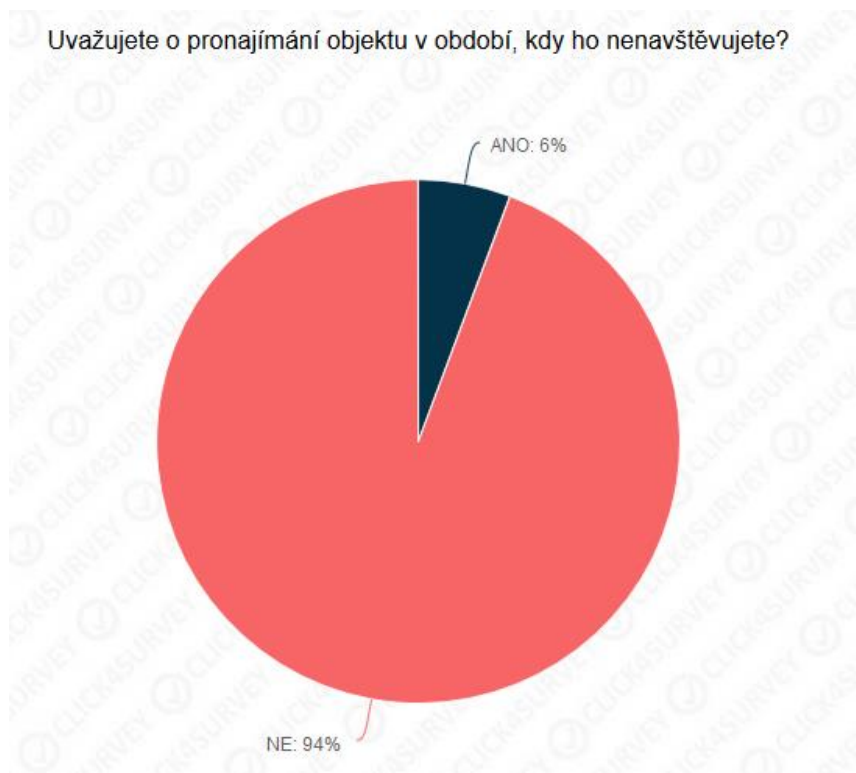
Obr. 30 Vztahy s místními

Otázka o možných plánech na přestěhování na chalupu natrvalo se ukázala být dost nejednoznačná. Mnoho respondentů uvedlo, že je to jedna z možností v důchodu, ale odrazuje je od toho nedostatečná infrastruktura, občanská vybavenost, menší pohodlí a především špatná dostupnost v zimě vlivem klimatických podmínek, které jsou zde velmi odlišné od měst na Hané, odkud respondenti pocházejí nebo dojíždějí.

Obr. 31 Možnost změny na trvalé bydliště

Možnosti ekonomizace druhého bydlení ve formě pronajímání objektu v období, kdy ho vlastník nenavštěvuje, se téměř nikdo z dotázaných nechystal využít. Kladně odpověděli jen 2 respondenti. Je známo několik případů, kdy jsou chaty a chalupy pronajímány, tyto případy jsou uvedeny v kapitole Charakteristika Mikroregionu Konicko.

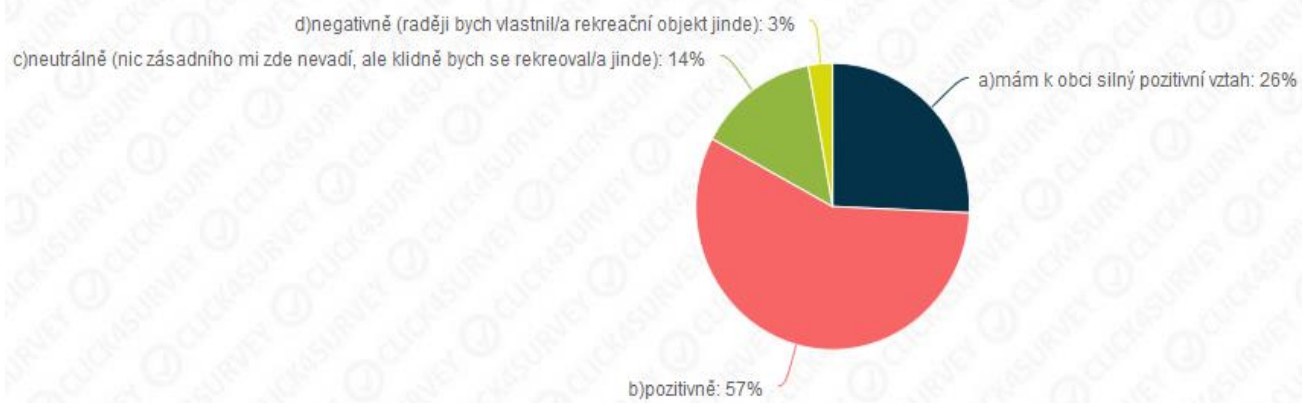

Obr. 32 Možnost ekonomizace druhého bydlení

Účelem otázky: „Měl/a jste někdy chalupu/chatu v jiné lokalitě? Pokud ano, proč jste zvolil/a raději tuto lokalitu?“, bylo zjistit výhody a silné stránky obce, nikdo z respondentů však na tuto otázku neodpověděl kladně. Je to znakem dlouhodobého vlastnictví rekreačních objektů, mnohdy i po více generací a také vazby na objekt či lokalitu.

Poslední otázka, která byla zaměřena na subjektivní vztah k obci, byla už spíše doplňující. Kupodivu 1 respondent odpověděl, že má k obci negativní vztah, tato odpověď se vyskytla v elektronickém dotazníku, není tedy známo, jaká byla její příčina.

Jak vnímáte svůj vztah k obci?

Obr. 33 Subjektivní vztah k obci

7 DISKUZE

Vliv uživatelů druhého bydlení na život a rozvoj mikroregionu studovali v různých lokalitách jak zahraniční, tak čeští vědci. V této kapitole budou uvedeny příklady několika jejich průzkumů a jejich výsledky budou porovnány s výsledky průzkumu v Mikroregionu Konicko.

Huijbens (2012) cit. podle Gallenta (2014) studoval islandskou komunitu ve venkovském regionu v Fjallabyggð, a rozdělil účastníky druhého bydlení na běžné rekreanty a na ty, kteří mají v obci rodinné kořeny. V jeho průzkumu vyšlo najevo, že právě tito „vracející se“ rekreanti vynakládají menší úsilí na společenské vztahy a projevují „nostalgický sentiment“ nad tím, kam komunita dospěla. Naopak ti, kteří byli ve vesnici zcela noví, se více snažili použít své znalosti a schopnosti ve prospěch vesnice, účastnili se kulturních akcí a vyhledávali místní produkty. Tato druhá skupina se věnovala aktivnímu vytváření vztahu s místními, aby do komunity zapadla.

V případové studii na Konicku tomu bylo zcela naopak. Ti rekreanti, kteří měli v obci kořeny, se více zapojovali do společenského dění a snažili se o pozvednutí úrovně obce. Chalupáři, kteří zakoupili své chalupy v pozdějším období, se naopak moc nestarali o dění v obci, hleděli si svého a někdy se s místními vůbec neznali.

Fenomén chalupářů, kteří se cítí být místními víc, než někteří stálí obyvatelé, třeba proto, že z obce pocházejí, nebo tam jezdí od malička, bylo možné pozorovat jak v Mikroregionu Konicko, tak i v průzkumech z jiných částí České republiky. V průzkumu Fialové a Vágnera v letech 2010 a 2011 v několika rekreačních oblastech Čech, navštěvovalo 65 % rekreatů lokalitu déle než 20 let. Celých 30 % rekreatů znalo lokalitu od dětství. Společenské a rodinné vazby byly označeny za nejdůležitější faktory pro lokalitu druhého bydlení. Dalším důležitým faktorem byla kvalita životního prostředí, krajina, příroda a klid. I v tomto průzkumu uvedlo 40 % starostů, že druhé bydlení je pro ně spíše přítěží. Naopak místní obyvatelé uvedli z 80 %, že rekreanti jsou spíš výhodou. Polovina respondentů (jak místní, tak rekreanti) uvedla, že dlouhodobí rekreanti by měli mít možnost stát se zastupiteli obce. V tomto průzkumu se velká část rekreatů účastnila organizace společenských akcí. Z chalupářů a chatařů na Konicku se akcí účastní zhruba polovina dotazovaných (shodné s údaji od starostů).

V průzkumu v obcích Konicka také převládalo tvrzení starostů, že se chalupáři do

dění zapojují, 45 % respondentů objekt zdědilo, lze tedy předpokládat, že lokalitu navštěvují rovněž dlouhodobě, 56 % přímo uvedlo, že objekt získali před rokem 1996, což znamená, že ho určitě navštěvovali více jak 20 let.

Zajímavé bylo, že 40 % respondentů průzkumu Fialové a Vágnera (2014) nenavštěvovalo lokalitu v období mezi říjnem a únorem. V našem průzkumu uvedlo pouze 24 % respondentů, že jezdí na chalupu celoročně. Tento rozdíl je dán lokalitami průzkumu. Fialová a Vágner se zaměřovali na horské oblasti s možností lyžování, ale na Konicku je tato možnost jen v Kladcích a i to je omezeno nižším počtem dnů se sněhovou pokrývkou. Na Konicku je nejčastější aktivitou rekreatantů houbaření a procházky či turistika, což má přímou spojitost se vztahem k přírodě, krajině a užívání si klidu.

Průzkum chataření a chalupaření v zázemí Prahy (Fialová, Vágner 2001) ukázal, že 41 % respondentů se vlastnoručně podílelo na výstavbě objektu. Jednalo se zde především o chaty. Průměrně objekt využívaly 2 rodiny a 40 % respondentů trávilo období od května do září v objektu nepřetržitě. Pouhých 14 % dotazovaných zde uvedlo, že v budoucnu hodlá objekt využít k trvalému bydlení, tuto možnost nevyloučilo až 49 % respondentů. O možnosti pronájmu objektu neuvažuje 90 % dotázaných. Průměrná doba, po kterou rekreatanti objekt navštěvují je v zázemí Prahy 29 let. Pouze 30 % dotázaných využívá pro nákup potravin místní obchod.

Na Prostějovsku proběhlo podobné dotazníkové šetření v roce 2001, bylo to v rámci projektu GAČR „Regionální diferenciacie druhého bydlení v ČR a vztah k jiným formám cestovního ruchu“ a zabýval se jím Pavel Ptáček. Bylo osloveno 290 respondentů, a to ve Ptení, Horním Štěpánově, Seči, Konici a Plumlově. V těchto obcích jsou převážně chatové oblasti a rekreační objekty mají průměrně 5 lůžek. 36 % oslovených vlastníků bylo v postproduktivním věku. K trvalému bydlení chtělo objekt využít pouze 9 % respondentů, ale 49 % tuto možnost nevyloučovalo. Komerční využití odmítlo 80 % dotázaných.

Data, která byla dostupná pro různé části České republiky, jsou v tabulce č. 8 porovnávána s daty z Konicka. Respondenti z Konicka odpovídali oproti zbytku republiky mnohem častěji kladně na otázku, zda plánují přestěhování natrvalo a či využívají místní obchod. Domněnkou je, že tento rozdíl je dán roční dobou průzkumu na Konicku,

kdy na jaře byli na chalupách k zastížení spíše ti, kteří už mají svá obydlí přizpůsobená k celoročnímu pobytu.

Tab. 8 Srovnání chování rekreatantů v různých částech České republiky,

zdroj: Fialová, Vágner, vlastní průzkum

	chtějí bydlet trvale	chtějí bydlet téměř trvale/možná	občas využívá obchod	možné komerční využití
Konicko	34 %	14 %	46 %	6 %
Prostějovsko 2001	9 %	49 %	-	20 %
Zázemí Prahy	14 %	49 %	30 %	10 %
ČR	20 %	20 %	-	20 %
Vnitřní periferie ČR	20 %	57 %	-	21 %

Overvåg a Berg (2011) cit. podle Fastad a Rye (2013) uvádí, že možné konflikty mezi rekreanty a místními pramení z toho, že tyto 2 skupiny sdílí stejný prostor, ale využívají ho pro jiné účely. Rekreatanti jsou pouze konzumenti venkovského prostoru, kdežto místní v něm žijí a jsou na něm závislí společensky, ekonomicky i kulturně. Chataři a chalupáři tak chtějí ochraňovat svou „venkovskou idylu“ zatímco místní jsou více nakloněni možnému rozvoji. Fastad a Rye (2013) tuto teorii na mnoha případových studiích uskutečněných v Norských rekreačních venkovských lokalitách určitým způsobem vyvracejí. Došli k závěru, že jak rekreatanti, tak místní jsou stejným způsobem nakloněni jak rozvoji venkova, tak zachování jeho hodnot. Obě skupiny zaujímají k „tvrdému“ rozvoji venkova přístup „not in my backyard (zkráceně NIMBY)“ tedy „ne na mém dvorku“. V průzkumu v obcích Konicka nebyla na toto téma položena žádná otázka, protože zde ve velkém měřítku nedochází k nějakým velkým investičním akcím, které by mohly narušovat tuto „venkovskou idylu“. To samozřejmě z ekonomického hlediska není pro mikroregion žádnou výhodou, otázkou však je, jestli by rekreatanti měli k takovým změnám stejně negativní postoj.

Druhé bydlení je důležité z ekonomického hlediska a to nejen lokálně. Významnou ekonomickou aktivitou je nejen pořízení a údržba chaty nebo chalupy, ale také doprava z města na vesnici a zpět. Pohonné hmoty mají vysokou daň z přidané hodnoty. Z hlediska přínosu pro místní komunitu jsou významné například útraty v místních hostinských zařízeních a omezeně také v prodejnách potravin či smíšeného zboží. Mnozí účastníci individuální rekreace tráví hodně času opravou svých nemovitostí a odborná pomoc či materiály pro tuto činnost bývají zakoupeny přímo v místě. Počítají

se také služby, jako jsou cykloservisy či půjčovny kol a lyží.

Co se týče sociálního kapitálu, chataři a chalupáři mohou ovlivňovat i místní povědomí o životě ve městě či odlišný a obohacující pohled na mnohá témata. Velice dobře je to vidět u dětí a dospívajících, kteří se často chtějí vyrovnat svým kamarádům z města a často je styk s nimi také „stykem s civilizací“ například v oblasti hudby či kultury. V obcích s velmi nízkou populací a jejím vysokým věkem jsou mnohdy kamarádi z města o víkendech jediní kamarádi. Lze se setkat s jevem, kdy se novější obyvatelé obcí, kteří tam přišli z měst za účelem výchovy dětí ve zdravém prostředí, přátelí spíše se vzdělanějšími a zajímavějšími „víkendáky“ z měst.

Na Konicku jsou známy případy, kdy už se původní chalupáři do obce přestěhovali natrvalo a například se tu i věnují podnikání. Je to pěkný příklad amenitní migrace v praxi a také toho, jak může být fenomén druhého bydlení přínosný pro obce. V tomto kontextu lze navrhnout témata pro další výzkum.

8 ZÁVĚR

Větší část 20. století z demografického hlediska charakterizoval odliv populace z venkova do měst. Hlavním důvodem byla tzv. zelená revoluce, která zmechanizovala velkou část činností v zemědělství a způsobila nepotřebnost velké části zaměstnanců v zemědělství. Ti se tedy buď úplně přestěhovali do center průmyslu a služeb anebo začali alespoň dojíždět. Odlehlejší venkovské oblasti, kde nebyla možnost zaměstnání a kde byla složitá dopravní obslužnost do měst, se tak začaly vylidňovat. Uvolněný bytový fond a dobré životní prostředí v těchto vesnicích začali využívat chalupáři. Ti do vesnic o víkendech a v létě přinášejí ekonomický a sociální kapitál.

Chalupáři mohou být pro mikroregiony zdrojem rozvoje, především pokud se aktivně účastní společenského života. Při spolupráci se samosprávou mohou pomoci svými znalostmi či kontakty na authority.

Průzkum ukázal, že v mnoha obcích Mikroregionu Konicko tomu tak není. Častým problémem bývalých Sudet je neschopnost nového obyvatelstva sžít se s regionem a absence tradic. V mnoha obcích tak není velmi společensky aktivní ani stálé obyvatelstvo, chalupáři se tedy nemají k čemu přidat. Průzkum fenoménu druhého bydlení v mikroregionu Konicka ukázal, že trendy a vývoj chalupaření a chataření zde jsou srovnatelné s jinými periferními mikroregiony ČR. Především chalupáři jsou zde významným činitelem pro zachování a rozvoj charakteru vesnic. Pomáhají ke stabilizaci a renovaci domovního fondu, přispívají z ekonomického hlediska a částečně se zapojují i do společenského života.

Hypotézou této práce bylo to, že trvalé přestěhování chalupářů do obcí Mikroregionu Konicko může napomoci jeho rozvoji. Vyšlo najevo, že mnozí neberou v úvahu absolutní změnu trvalého bydliště, ale proces jejich bydlení je spíše cirkulační (zima město, jaro - podzim vesnice). Tento přístup může být pro obce spíše výhodou, protože si tak chalupáři lépe zachovávají společenské kontakty ve městech a mohou tak lépe přispět k rozvoji obce. Jejich pocit sounáležitosti a místní identity přitom nemusí být ovlivněn.

Vysoký poměr chalupářů, kteří plánují se na Konicko v budoucnu přestěhovat natrvalo, či alespoň od jara do podzimu, ukazuje, že mikroregion je atraktivní z hlediska tzv. amenitní migrace a tento proces může napomoci opětovnému obydlí a oživení marginálních venkovských obcí Konicka.

9 POUŽITÁ LITERATURA

BEČICOVÁ, I. a BLAŽEK, J. Is there a credit-gap in a periphery? The perception of this problem by small entrepreneurs. In: *Journal of Rural Studies*. 2015, 42, s. 11-20. DOI: 10.1016/j.jrurstud.2015.09.006. ISSN 07430167

BIČÍK, I. a kol. *Druhé bydlení v Česku*. Praha: Univerzita Karlova, 2001. 167 s. ISBN 80-238-7002-5.

BURIAN, B. *Vlastivěda moravská*. V Brně: Musejní spolek, 1939.

CARROLL, J. My (other) house. *American Demographics* 24. 2002

COPPOCK, J. T. (ed.) *Second Homes: Curse or Blessing?* Pergamon Press, Oxford, UK. 1977

CULEK, M.: *Biogeografické členění České republiky*. 1. vyd., Enigma Praha, Praha 1996

DISMAN, M. *Jak se vyrábí sociologická znalost: Příručka pro uživatele*. vyd. 3. Praha: Karolinum, 2006. ISBN 978-80-246-0139-7.

FARSTAD, M. a RYE, J. F. Second home owners, locals and their perspectives on rural development. In: *Journal of Rural Studies*. 2013, **30**, s. 41-51. DOI: 10.1016/j.jrurstud.2012.11.007. ISSN 07430167.

GALLENT, N. a RYE, J. F. The Social Value of Second Homes in Rural Communities. In: *Housing, Theory and Society*. 2013, 31(2), s. 174-191. DOI: 10.1080/14036096.2013.830986. ISSN 1403-6096.

GALLENT, N. a ROBINSON, S.. *Neighbourhood Planning: Communities, Networks and Governance*. 2012. Bristol: Policy Press.

GALVASOVÁ, I. a kol.: *Program aktivace pro území mikroregionu Konice*. GaREP, Brno, 1997, 120 s.

GRUMBINE, R. E. *Ghost Bears: Exploring the Biodiversity Crisis*. 1992. Island Press, Washington DC.

FIALOVÁ, D. Druhé bydlení a jeho vztah k periferním oblastem. In: *Sborník České geografické společnosti ročník 106/1*. Praha, 2001, s. 36-47. ISSN 1212-0014.

FIALOVÁ, D. Informační základna o územním rozložení objektů individuální rekreace v ČR, s. 19-24, In BIČÍK, I. a kol. *Druhé bydlení v Česku*. Praha: Univerzita Karlova, 2001. 167 s. ISBN 80-238-7002-5.

FIALOVÁ, D. a VÁGNER, J. Druhé bydlení v periferních oblastech. s. 74-80, In: *Problémy periferních oblastí*. Praha: Univerzita Karlova, 2005., ISBN 80-86561-21-6.

FIALOVÁ, D. a VÁGNER, J. *Regionální diferenciace druhého bydlení v Česku*. P: Univerzita Karl, 2004. 286 s. ISBN 80-86561-15-1.

FIALOVÁ, D. a VÁGNER, J. The owners of second homes as users of rural space in Czechia. *AUC Geographica*, 49, No. 2, 2014 pp. 21–28
<http://dx.doi.org/10.14712/23361980.2014.11>

HAVLÍČEK a kol., Vybrané teoreticko-metodologické aspekty a trendy geografického výzkumu periferních oblastí, s. 9-25, In: *Problémy periferních oblastí*. Praha: Univerzita Karlova, 2005, ISBN 80-86561-21-6.

HUIJBENS, E. H. Sustaining a Village's Social Fabric? *Sociologia Ruralis* 52 (3). 2012. s. 332–352. doi:10.1111/j.1467-9523.2012.00565.x.

HYNEK, A. a kol. Středozápadní Morava: periferie, nebo semiperiferie? In: *Problémy periferních oblastí*. Praha: SPRINT, 2005, s. 148-160. ISBN 80-86561-21- 6.

- JAAKSON, R. Second-home domestic tourism. *Annals of Tourism Research* 13(3). 1986. s. 367–391.
- JAKEŠOVÁ, L. a VAISHAR, A. Sustainable inner peripheries? A case study of the Olešnice micro-region (Czech Republic). *Moravian Geographical Reports*. 2012. sv. 20, č. 4, s. 13-25. ISSN 1210-8812.
- KUČERA, M. Soupis objektů individuální rekreace při sčítání lidu, domů a bytů 1991: geneze, průběh, výsledky, s. 11-19, In BIČÍK, I. a kol. *Druhé bydlení v Česku*. Praha: Univerzita Karlova, 2001. 167 s. ISBN 80-238-7002-5.
- LOQUENZ, J., MARTIN, Š. Amenitní migrace. *Geografické rozhledy* (2): 26-17. 2013. ISSN 1210-3004.
- MCINTYRE, N. a kol. *Multiple dwelling and tourism*. Wallingford: CABI, 2006. 373 s. ISBN 978-1-84593-120-9.
- MOSS, L. A. G. *Sante Fe, New Mexico, Post-industrial Amenity-based Economy: Myth or Model?* Alberta Ministry of Economic and Trade and International Resources Institute, Edmonton, Canada/Santa Fe, New Mexico. 1987
- MUSIL, J., MÜLLER, J. Vnitřní periferie v České republice jako mechanismus sociální exkluze. *Sociologický časopis* 44(2), 2008. s. 321-348.
- OVERVÅG, K., BERG, N. G. Second homes, rurality and contested space in Eastern Norway. *Tourism Geographies* 13, 2011. s. 417- 442.
- RŮŽKOVÁ, J. a ŠKRABAL J. *Historický lexikon obcí České republiky 1869-2005*. 1.vyd. Praha: Český statistický úřad, 2006, 2 sv. (759, 623 s.). ISBN 80250131112.
- RŮŽKOVÁ, J. *Statistický lexikon obcí České republiky 1992: Podle správního rozdělení k 31. prosinci 1992 a výsledků sčítání lidu, domů a bytů ke 3. březnu 1991 ;*

Zprac. kol. aut. pod ved. Jiřiny Růžkové. Praha: SEVT, 1994. ISBN 80-7049-096-9.

RYE, J. F. Conflicts and Contestations: Rural Populations' Perspectives on the Second Home Phenomenon. *Journal of Rural Studies* 27 (3). 2011. s. 263–274

SANDELL, K. Access under Stress: the Right of Public Access Tradition in Sweden. s. 278-295. In MCINTYRE, N., WILLIAMS, D., MCHUGH, K. *Multiple dwelling and tourism*. Wallingford: CABI, 2006. 373 s. ISBN 978-1-84593-120-9.

STEWART, I. S. *Amenity Migration Shaping the Future*, 5th Outdoor Recreation and Tourism Trends Symposium, Michigan State University Department of Park, Recreation and Tourism Resources, Lansing MI, 2002. s. 369–378.

SUFFRON, R. Perceived impacts of outdoor recreation development on benefits of Cottage owners at Aylesford Lake: a test of the social exchange theory. *Journal of Applied Recreation Research* 23, 1998. s. 23–41.

VÁGNER, J. Vývoj druhého bydlení v Česku, s. 42-55, In BIČÍK, I. a kol. *Druhé bydlení v Česku*. Praha: Univerzita Karlova, 2001. 167 s. ISBN 80-238-7002-5.

VÁGNER, J. a D. FIALOVÁ. Druhé bydlení – nejen české specifikum. *Geografické rozhledy*. 2011, 21(1), s. 8-9. ISSN 1210-3004.

VYSTOUPIL, J. a kol. Vývoj cestovního ruchu v ČR a jeho prostorové organizace v letech 1990-2009. *Urbanismus a územní rozvoj*. Ústav územního rozvoje, 2010, 13(5), 93-108. ISSN 1212-0855.

Elektronické zdroje:

BOSÁK, J. a kol., Ecological Consulting, spol. s r.o. *Koncepce ochrany přírody a krajiny pro území Olomouckého kraje* [online]. 1. 2004 [cit. 2016-01-07].

Dostupné z: <https://www.kr-olomoucky.cz/koncepce-ochrany-prirody-a-krajiny-pro-uzemi-olomouckeho-kraje-cl-364.html>

HELCL, R. *Hasiči z Konice objevují nové příběhy partyzánů* [online]. 2012 [cit. 2016-02-13]. Dostupné z: http://olomouc.idnes.cz/hasici-z-konice-hledaji-pribehy-partyzanu-fgv-/olomouc-zpravy.aspx?c=A120425_1769265_olomouc-zpravy_stk

Počet žáků ZŠ a G Konice [online]. [cit. 2016-01-16]. Dostupné z: <http://www.gymnazium-konice.cz/o-skole/tridy.html>

<http://www.aukce-pohlednic.com/23-pohlednice/15-olomoucky-kraj/68-prostejov/165/>

Český statistický úřad:

Malý lexikon obcí České republiky - 2014: Okres Prostějov. In: *Český statistický úřad* [online]. 2014 [cit. 2016-01-16]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/maly-lexikon-obci-ceske-republiky-2014-n-gdc2kaznu1>

Malý lexikon obcí České republiky - 2015: Okres Prostějov. In: *Český statistický úřad* [online]. 2015 [cit. 2016-01-16]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/maly-lexikon-obci-ceske-republiky-2015>

Sčítání lidu domů a bytů 2011. In: [online]. [cit. 2015-10-12]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31288&u=__VUZEMI__43__589624#

Počet obyvatel a domů podle výsledků sčítání od roku 1869. In: *Český statistický úřad* [online]. 2013 [cit. 2016-01-13]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=SLDHLCU&nahled=N&sp=N&z=T&f=TABULKA&zo=N&verze=-1&filtr=G~F_M~F_Z~F_R~F_P~_S~_null_null_&katalog=31674&str=v30&u=v30__VUZEMI__65__7103

Domovní a bytový fond: SLDB 2001, SO ORP Konice. In: *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2016-01-16]. Dostupné z:
https://www.czso.cz/csu/xm/sldb_2001_so_orp_konice

Domovní fond obcí Konicka: SLDB 2001. In: *Regionální informační servis* [online]. 2001 [cit. 2016-01-16]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/scitani-lidu-domu-a-bytu-2001?zuj=589624#p10>

Mapy

QUITT, E.: *Klimatické oblasti ČSR 1: 500 000*, GÚ ČSAV Brno, 1975.

Mapy podnebí. [online]. [cit. 2016-02-02]
Dostupné z:<http://gislib.upol.cz/app/stepanova10/map.html>

Půdní mapa 1: 50 000. *Česká geologická služba: Půdní mapa* [online]. [cit. 2016-01-13]. Dostupné z: <http://mapy.geology.cz/pudy/>

Geologická mapa 1: 500 000. *Česká geologická služba: Mapová aplikace* [online]. [cit. 2016-01-13]. Dostupné z:
www.geology.cz/app/ciselniky/lokalizace/show_map.php?mapa=g500&y=573407&x=118800&s=1

10 SEZNAM OBRÁZKŮ

OBRÁZEK 1 Druhé bydlení v ČR 1991.....	11
OBRÁZEK 2 Amenitní migrace.....	12
OBRÁZEK 3 Počty objektů druhého bydlení ve státech USA 1950-2000.....	14
OBRÁZEK 4 Typická norská rekreační lokalita.....	15
OBRÁZEK 5 Skautské chaty v 30. letech v okrese Olomouc.....	16
OBRÁZEK 6 Zrekonstruované chalupy po Německém obyvatelstvu v Runářově.....	19
OBRÁZEK 7 Původní chalupa citlivě přeměněná na trvalé bydlení, Runářov.....	20
OBRÁZEK 8 Větrný mlýn přestavěný na rekreační chalupu, Jednov.....	22
OBRÁZEK 9 Poloha mikroregionu Konicko v rámci ČR.....	23
OBRÁZEK 10 Poloha správního obvodu Konice v rámci Olomouckého kraje.....	26
OBRÁZEK 11 Detail mikroregionu Konicko.....	27
OBRÁZEK 12 Středozápadní Morava: periferie, nebo semiperiferie.....	31
OBRÁZEK 13 Dobová pohlednice z Brodku u Konice.....	34
OBRÁZEK 14 Vývoj počtu obyvatel mikroregionu.....	35
OBRÁZEK 15 Věková pyramida obyvatel mikroregionu.....	38
OBRÁZEK 16 Zaměstnanost ekonomicky aktivního obyvatelstva, Konice.....	38
OBRÁZEK 17 Vyjíždka do zaměstnání, Konice.....	39
OBRÁZEK 18 Využití půdy v mikroregionu Konicko.....	39
OBRÁZEK 19 Podíl trvale obydlených domů z celkového počtu domů v obcích Konicka a v Olomouckém kraji v roce 2001 (v %)......	40
OBRÁZEK 20 Míra zapojení chatařů a chalupářů do společenského života obce dle vnímání starostů.....	49
OBRÁZEK 21 Přínos chalupářů v obcích.....	49
OBRÁZEK 22 Věk respondentů.....	51
OBRÁZEK 23 Způsob získání objektu.....	52

OBRÁZEK 24 Rok, kdy byl objekt získán.....	52
OBRÁZEK 25 Čas strávený na chatách a chalupách.....	53
OBRÁZEK 26 Způsob dopravy na chaty a chalupy.....	54
OBRÁZEK 27 Četnost návštěv místních obchodů.....	55
OBRÁZEK 28 Účast na kulturních akcích.....	56
OBRÁZEK 29 Aktivity respondentů v lokalitě	57
OBRÁZEK 30 Vztahy s místními.....	58
OBRÁZEK 31 Možnost změny na trvalé bydliště.....	59
OBRÁZEK 32 Možnost ekonomizace druhého bydlení	60
OBRÁZEK 33 Subjektivní vztah k obci	61

11 SEZNAM TABULEK

TABULKA 1 Přibližné počty objektů druhého bydlení ve světě.....	13
TABULKA 2 Bilance obyvatelstva mikroregionu v posledních letech.....	36
TABULKA 3 Vývoj počtu obyvatel v jednotlivých obcích mikroregionu Konicko...36	
TABULKA 4 Srovnání dostupných dat o počtech objektů individuální rekreace.....	41
TABULKA 5 Převládá v obci počet chat, nebo chalup? Znáte přibližné počty?.....	48
TABULKA 6 Lokalizace respondentů.....	50
TABULKA 7 Trvalé bydliště rekreatantů.....	51
TABULKA 8 Srovnání chování rekreatantů v různých částech České republiky.....	64

12 SEZNAM ZKRATEK

Tzv. takzvaný
ČR Česká republika
kol. kolektiv
obr. obrázek
ODB objekt druhého bydlení
Cit. citován
GAČR Grantová agentura České republiky

13 PŘÍLOHY

Příloha č.1: Dotazník pro chataře a chalupáře

Vážený pane, vážená paní

obracím se na Vás s prosbou o vyplnění dotazníku, které Vám nezabere více než 10 minut. Jsem studentkou Mendelovy univerzity a zpracovávám diplomovou práci na téma Fenomén druhého bydlení v mikroregionu Konicka. Dotazníky budou jedním z podkladů pro tuto práci. Nebudou použity pro žádné marketingové účely a jsou anonymní.

Prosím o odevzdání dotazníku nejlépe do2016 na sběrné místo v místním

Pokud máte přístup na internet, je dotazník k dispozici k vyplnění v elektronické podobě na: www.click4survey.cz/s/6292/1be2e8ed

Děkuji za Váš čas a energii!

S pozdravem

Bc. Marie Venerová

xvenerov@node.mendelu.cz

V které obci máte chatu/ chalupu?

Kde se nachází Vaše trvalé bydliště?

Jakým způsobem jste rekreační objekt získal/a?

a)dědictví

b)koupě

c)stavba (částečně) svépomocí

d)stavba (téměř) na klíč

V kterém roce jste rekreační objekt získal/a?

Pochází z obce někdo z rodiny?

ANO NE

Jakou část roku zde trávíte?

a)téměř všechny víkendy a volné dny celoročně

b)téměř všechny víkendy a volné dny v letním období

c)občas víkendy nebo dovolené

d)jiné, prosím vypište.....

Jaký druh dopravy nejčastěji používáte?

a) auto

- b) vlak
- c) autobus
- d) vlak + autobus

Jak často navštěvujete místní hospodu?

- a) téměř při každé návštěvě obce
- b) občas
- c) nikdy
- d) nenachází se zde
- e) nenachází se zde, navštěvuji v blízké obci

Jak často navštěvujete místní bohoslužby?

- a) téměř při každé návštěvě obce
- b) občas
- c) nikdy
- d) kostel zde není, jezdím jinam

Jak často nakupujete v místním obchodě?

- a) téměř při každé návštěvě obce
- b) občas
- c) nikdy
- d) občas nakupuji v Konici

Jak často se účastníte místních kulturních akcí?

- a) účastním se téměř každé akce, když jsem zrovna v obci
- b) občas
- c) nikdy

Angažujete se v místních spolcích (SDH, sportovní oddíly, Svaz zahrádkářů, atd.)

- a) ano, prosím vypište:
- b) ne
- c) rád/a bych, kdybych měl/a více času / kdyby tu nějaké byly

Spolupracujete nějakým způsobem se samosprávou?

- a) ne
- b) ano, prosím vypište jak:

Jaké aktivity provozujete v okolí?

houbaření procházky výlety (alespoň půldenní) cyklistika běžky
jiné.....

Jak hodnotíte své vztahy s místními?

- a) mám zde přátele
- b) občas prohodíme pár slov
- c) pozdravíme se
- d) nevšímáme si sebe navzájem
- e) někdy musíme řešit konflikty

Uvažujete o přestěhování natrvalo?

ANO NE

Uvažujete o pronajímání objektu v období, kdy ho nenavštěvujete?

ANO NE

Měl/a jste někdy chalupu/chatu v jiné lokalitě?

ANO NE

Pokud ano, proč jste zvolili raději tuto lokalitu?

.....

Jak vnímáte svůj vztah k obci?

a)mám k obci silný pozitivní vztah

b)pozitivně

c)neutrálně (nic zásadního mi zde nevadí, ale klidně bych se rekreoval/a jinde)

d)negativně (raději bych vlastnil/a rekreační objekt jinde)

Jste

MUŽ ŽENA

Jaký je Váš věk?

Jaká je Vaše profese?.....

Příloha č. 2 Dobová pohlednice z Konice, pohled ze severu

Příloha č. 3 Dobová pohlednice ze Stražiska

